

250 Ft

Dióhéj

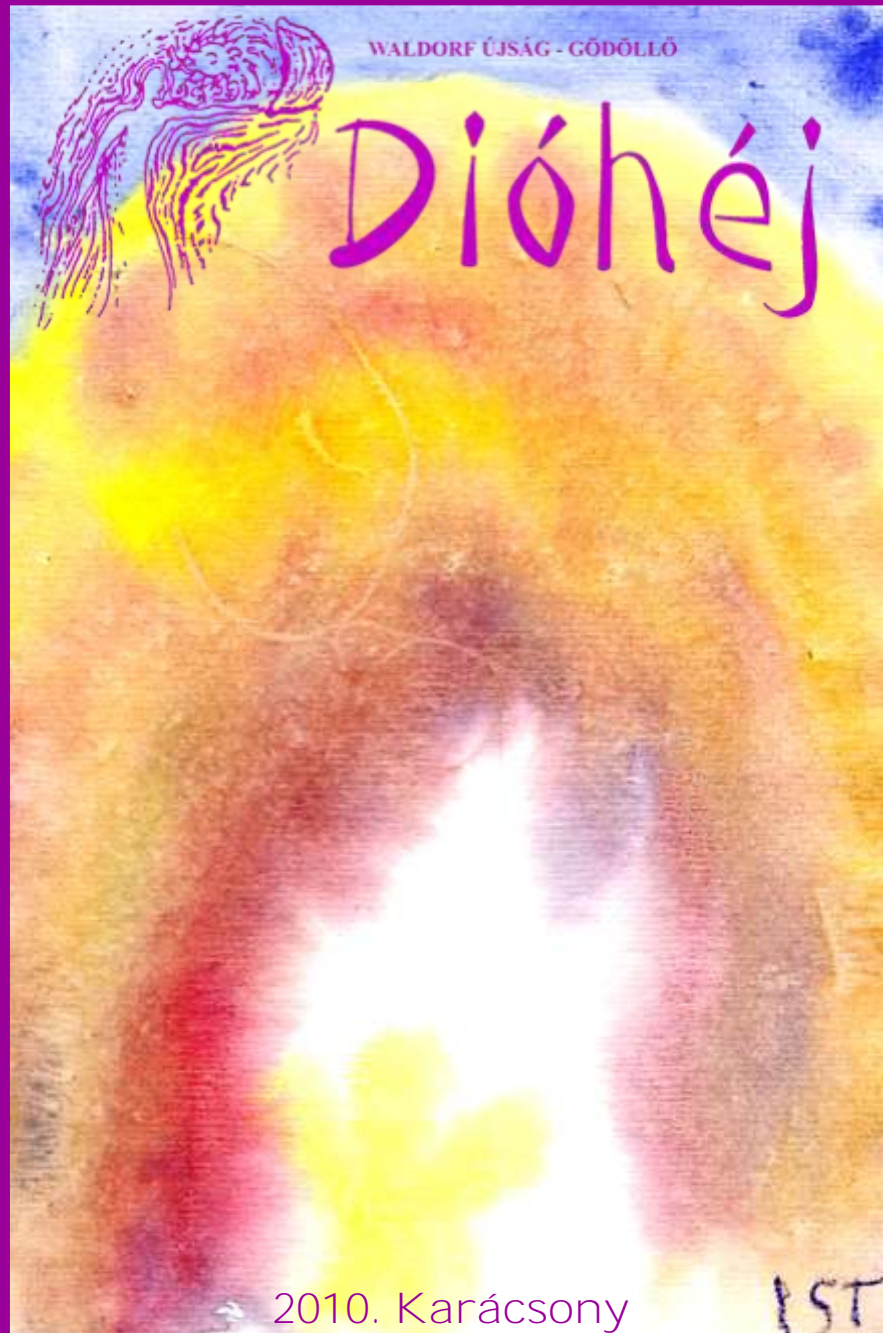
A Gödöllői Waldorf Általános Iskola, Gimnázium
és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanárainak, szülői köré-
nek

és diákjainak tanévenkénti 4 alkalommal megjelenő kiadványa

Megjelenik 125 példányban, Gödöllőn.

Telefon: (20) 339-85-36 vagy az iskola számán (28) 419-052

Az iskola honlapja: www.waldorf-godollo.hu

Benczúr Gyula

Napkeleti bölcsék Jézusnál

Dióhéj 2010. Karácsony

TARTALOM

Dr. Rudolf Steiner.:
Karácsonyi gondolatok

Gárdonyi Géza:
Jancsi dádé

Forgács Erzsébet:
Égi születés, Földre érkezés

Daniel Moreau:
A mesemanó

Gfeller Csilla:
*Varázsszavak a
Waldorf óvodában - 2. rész*

Kuntz Orsolya:
Fejlődő burok

Bemutatkoznak új tanáraink

Interjú Öry Júliával

2004-ben érettségizett diákunkkal

Radomil Hradil:
A mobiltelefon sugárzása

Freiburgi felhívás

Zeneházunk tája

Camp Euromed

Kolinger Margit:
Egy gyermek születése

Dobos Péter:
Hogy legyen mit öröznünk

A borító Forgács Erzsébet munkája

Következő lapzárta:
2011. március 21.

A Születés ünnepe

„Amint kint, úgy bent, amint fent, úgy lent.” - szól az ősi bölcsesség Hermész Triszmegisztoz szavain keresztül. Ahogyan pedig a külső sötétség elhatalmasodott a körülötünk lévő világban, úgy vesztette el az ember is eredetének tudatát, a kapcsolatot az istenivel. Gondolatainkat, tudatunkat jobbra az anyagi világ köti le, és már nem igazán értjük az ősi bölcsességet. Szellemünkben, lelkünkben szegények lettünk, az elsivárosodással járó jelenségek (és betegségek) jelei egyre nagyobb számban bukkannak fel.

Mi hozhatna gyógyulást az emberiségnek? Mi hozhatna világosságot a tudatnak, meleg érzéseket a léleknek, erőt a testnek? Az eddig járt út mostmár láthatóan adja bizonyosságát annak, hogy valami hiányzik belőle. Máshol kell tehát keresnünk azt, amit valójában, szegényekként, tudat alatt koldulunk.

Csakhogy kozmikus gyermekségünk ideje lejárt: nem adatik már „magától”. Itt az ideje, hogy az ember önmagában teremtsen erőt, megtanuljon helyesen kérni, kopogtatni ott, ahol valójában kell. Valaminek fel kell ébrednie bennünk! De ez nem fog megtörténni, ha nem születik meg bennünk saját szomjúságunk nyomán a belátás, az alázat és az akarat, hogy keressük a világosságot, a kivezető utat önmagunk útvesztőiből. A lelki-szellemi pusztaságban így végzett előkészületek nyomán pedig meg fog történni a Találkozás, az isteni gyermek, az isteni csíra, az új élet reménységének megszületése. Ezt üzeni Keresztelő János az évkör másik oldaláról. Ehhez a találkozáshoz, ehhez a szent áhítathoz kívánunk mi is hozzájárulni - reményeink szerint - igazsággal, szépséggel, jósággal e szám hasábjain is.

Türkóssy Szilárd

Karácsonyi hangulat

*Mintha varázs hullott volna le,
Érzem lelkem ölén a szellemgyermeket;
Szívem fényességében nemzé
A szent Világige
A reménység égi gyümölcsét
Mely létem isteni mélyéből
Ujjongva növekszik
Kozmikus messzeségekbe.*

Rudolf Steiner

ÜNNEP

Dr. Rudolf Steiner

KARÁCSONYI GONDOLATOK

Részlet "Kelet és Nyugat a karácsonyi gondolat megvilágításában"
c. előadásból; Dornach, 1921. December 24.

C sodátatos **mélységű** és megkapó az evangéliumoknak az a része – egyik is, másik is beszél **erről** -, amely hírül adja az emberiségnek Krisztus-Jézus megjelenését. Az egyik evangélium szerint a bölcs, napkeleti mágusok, a régi csillagbölcsesség hordozói, a kozmosz csillagírásából olvasták le az **Ige eljövetelét. Ők megszerezték az akkor elérhető legnagyobb bölcsességet.** És az evangélium elmondja, hogy amikor a legmagasabb bölcsesség az akkori idők legfontosabb eseményét akarja az emberiség tudomására hozni, nem mondhat egyebet, mint azt, **hogy: „Krisztus-Jézus megjelenik, a csillagok mondják ezt el nekünk. Az örök Ige, amely a csillagokból jött felénk és a csillagkonstellációkban él, az örök Ige mondja el nekünk, hogy Krisztus-Jézus megjelenik a Földön.”**

Az ezoterikus iskolákban, ahol a világbölcsességet tanították, hírül adják, hogy a jelenlegi emberi-

ség keletkezése óta a Jupiter 354-szer futotta be pályáját. Egy nagy Jupiter-év telt el azóta, ami óta pl. a régi hébererek szerint az **emberiség földi léte megkezdődött.** Az akkori világnézet értelmében egy közönséges évnek 354 napja volt. 354 Jupiter-nap múlt el, s e 354 nap elteltében a világbölcsesség nyilatkozik meg. A 354 Jupiter-nap a világbölcsesség nagy mondata, amelynek egyes szavai a Merkúr-napok: 7-szer 7, vagyis 49 Merkúr-nap telt el egy Jupiter-nap alatt.

A régi világ bölcsei ilyen összefüggéseket kerestek a csillagírásban. S a mi a csillagírás kibetűzésének **eredményeképpen** lelkükben inspirációként megszólalt, azt szavakba öntötték: **Krisztus-Jézus megjelenik, mert az idő beteljesedett. A Jupiter-idő, a Merkúr-idő beteljesedett. A csillagokban lévő nagy időmérő hírül adja, hogy az idő beteljesedett. Erről beszél az egyik evangélium.** A másik elmondja, hogy a szegény

pásztorok egyszerű szívükből fakadó álomlátásukban, minden bölcsesség híjával, pusztán lelkük **áhitatos, együgyű hangjára** hallgatva emberi szívük mélyén ugyanazt a kinyilatkoztatást kapják: Krisztus-Jézus megjelenik a Földön. A legmagasabb bölcsesség és a legnagyobb emberi egyszerűség **csendül össze** ezekben a

s z a v a k b a n :
Krisztus megjelenik a Földön. A legmagasabb bölcsesség akkor már hanyatlóban, **letűnőben** van. De emelkedőben **van az ember belső világából** származó gondolat. Ma még nem tudjuk realitássá emelni, ma még számunkra csak maja, de azt már be kell látnunk, hogy a gondolat realitássá emel-

hető. Ha az ember a Krisztus előtti időkben érezni akarta a valóságot, a csillagokra nézett. Ma Krisztushoz kell fordulnunk, hogy benső világunk realitássá, valósággá legyen. „Nem én, hanem Krisztus énbennem.” Ez az, ami gondolataink belső súlyát s realitását megadja.

A 14. sz. teológiája Jézus-Krisztusból lassanként hétköznapi embert faragott, akit a külső történelem is elismerhet: Jézus

egyszerű, de legmagasabbrendű ember. Krisztus elveszett az emberiség számára, s igazi alakjában csak akkor jelenik majd meg újra, ha az érzékfelettiekre irányuló világszemlélet és életfelfogás újra életre kelti. Ugyanolyan mértékben, ahogyan az emberiség a fizikai világából elvesztette a szellemiséget, ugyanolyan mértékben

kell ama ragyogóan, de elvont **módon kifejlődött** gondolatban megtalálnia **a belső realitást.** Ezt a belső realitást pedig csak akkor hozhatja létre, ha a Golgotai Misztériummal kapcsolatban lejátszódott történéseket olyan eseményeknek tekinti, amelyeket az emberi lélek csak érzékfeletti fogalmakkal kö-

zelíthet meg. Amilyen mértékben az ember az érzékfeletti megismerés segítségével közelíti meg a Golgotai Misztériumot, olyan mértékben születik meg újra Krisztus **az emberi civilizáció fejlődésének közepette.** Az érzékfeletti megismerés **kifejlődésétől remélhető az igazi, örök Betlehem megvalósulása.** Angelus Silesius rejtelmes szavainak mély értelme van: **„Szülessék meg bár ezerszer is Krisztus Betlehemben, és nem**

benned, örökre elvesztél.”

De ne csak az üresen hangzó szólásmódokban szülessen meg Krisztus, hanem minden tudásunkban és megismerésünkben is. A külső világot is figyelembe kell azonban vennünk, mert e világ puszta szemléletéből is megismeréshez jutunk, mint ahogy Pál apostol is megismerte a külső világot, mielőtt még a damaszkuszi eseményhez közeledett volna, mielőtt még az élő Krisztus erejével telítetten láthatta a földi világot. Az élő Krisztus erejét kell minden megismerésünkbe belevinnünk. A mai kor bajait előidéző hideg, absztrakt megismerést az élet melegével kell áthatnunk, át kell hatnunk eleven krisztusi erővel. Ez egyik legjelentősebb feladata korunknak. Kell, hogy éljen lelkünkben az az érzés, hogy Krisztushoz el kell jutnunk. El kell jutnunk a Krisztus-gondolat bensőséges megértéséhez. Tudnunk kell, hogy a bajok már túl nagyok ahhoz, hogysen a pusztán külső karácsonyi szokásokhoz ragaszkodhatnánk. Meg kell győződ-nünk arról, hogy a külső szokásokhoz való ragaszkodás érvényesítése az egyéb, időszerű nézetekkel szemben: hazugság. Tudnunk kell, hogy a Kelet és Nyugat között majdan lejátszódó nagy ki-egyenlítésnek szellemi téren is be kell következnie, hogy a Kelet maj-jának és a Nyugat majjának: a fizikai világ majjának és a gondolat majjának harmonikusan meg kell érteniük egymást.

Ne higgyük azt, hogy a mai

korban Krisztus már egészen a miénk. Olyanok vagyunk, mint a szegény pásztorok, akik szüköl-ködésük tudatában voltak. Meg kell keresnünk Krisztust emberi lényünk legbensőbb világában, mint ahogy a pásztorok is megke-resték a betlehemi istállóban. Áldozatot kell hoznunk Krisztus-nak, aki a gondolatok majját vá-lóssággá változtatja. Alázatosaknak kell lennünk, hogy felemelkedhes-sünk Krisztus születésének meg-értéséhez. Tudnunk kell, hogy először a karácsonyi gondolat megértésére van szükségünk, hogy azután magát a karácsonyt is kellő módon méltányolhassuk. Az élet egyes területeit át kell hat-nunk az élő Krisztus erejével. Dol-goznunk kell, és az ünnepeket akkor üljük meg a legjobban, ha e gondterhes időkben azon fárado-zunk, hogy megvalósítsuk szelle-mi értelemben azt, ami szimbó-lumként, de a valóság szimbólu-maként a Golgotát történelmi táv-latából tekint felénk.

Meg kell tehát értenünk, hogy a mai idők legfontosabb karácso-nyi gondolata: a kereszténység helyes megértésével a kozmikus karácsony eljövetelét kell előkészí-tenünk. A mai gondterhes idők-ben ez a belső hang, ez a belső vágy vezet bennünket a szent éj-szaka helyes átéléséhez. Mert ez az év végi ünnep: a karácsony, csak akkor válik életteljessé, ha felhívásnak, indítéknak érezzük arra, hogy az emberiség fejlődésé-nek nagy és időszerű szükséglete-ire fordítsuk figyelmünket. Az a

belső erő, amelynek segítségével a jövőben megtaláljuk a ma még majának látszó világ valóságát, a régi időkben lehanyagló és éppen ezért a maja világnézet kialakulását előidéző isteni-szellemi valóság feltámadásához vezet.

Ezt a tényt érzékeltetik velünk a téli évszak ünnepi érzései. A fejlődés útja majába, külső majába torkollott. Az emberiségnek a külső majából az igazi, szellemi-lelki valósághoz kell fejlődnie. Ezt kell megértenünk, s ha ezt megértettük, akkor az ünnepi idők egyes karácsonyi gondolatait kozmikus érzés hatja át. Erre pedig

ma szükségünk van, hogy az emberi igazi értékét és igazi méltóságát átérezhessük. Az egyes ünnep érzésteljes átélése kiválthatja belőlünk a gondolatot: a mai gondterhes időkben úgy kell ünnepelnünk, hogy *lassanként megláthassuk az új szellemi élet karácsonyi gyertyáinak fényét*. Meg kell tanulnunk, hogy ne csak az egyes karácsonyi ünnepeket, hanem a *kozmosz karácsonyt* is meg tudjuk ünnepelni.

(Az előadás teljes szövege: Dióhéj melléklet, 2009. Karácsony)

H. M. R.: A karácsonyi ajtó

*Emlékszem, rég volt. A bezárt ajtót
hosszú esteken remegve lestem.
Vártam nyílását azon a sok-sok
felejthetetlen
szép, gyermekkori karácsonyesten.*

*Kipirult arccal, dobogó szívvel,
úgy vártam, mikor fordul a zárja,
mikor tárul fel, mikor ragyog fel
a titkok fája.
Ó, hogy csábított minden kis ága!*

*Rég volt ... azóta évek repültek,
és messziről int már az öregség,
s azt veszem észre, felnőtt, vén gyerek,
-- ez már nem emlék, --
a karácsonyi ajtót lesem még!*

*Ó, de már többet tudok azóta!
Gazdagabb titkok hívnak és várnak!
Ragyogóbb minden karácsonyfánál,
mit a szem nem láthat
országában a dicső Királynak!*

*Tudom, az ajtó egyszer kitárul.
S jöhetnek gondok vagy szenvedések,
ez ad most nekem derűt, nyugalmat,
hogy ott az élet
az ajtó mögött ... s már küszöbén élek!*

Gárdonyi Géza

JANCSI DÁDÉ

Amikor az Emberfia eljön dicsőségében, és vele együtt az angyalok mindnyájan [MTörv 33,2;], akkor leül majd dicsőséges trónjára. Összegyűjtenek eléje minden nemzetet, ő pedig elválasztja őket egymástól, ahogyan a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. A juhokat a jobbára állítja, a kecskéket pedig a baljára. Akkor a király így szól a jobbjára felől állóknak:

„Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba az országot, amely nektek készült a világ teremtése óta. Mert éheztem és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, idegen voltam és befogadtatok engem, mezítelen voltam és felöltöztettetek, beteg voltam és meglátogattatok, fogságban voltam és eljöttetek hozzám.”

Akkor az igazak megkérdezik majd tőle:

„Uram, mikor láttunk téged éhezni, és tápláltunk téged, vagy szomjazni és inni adtunk neked? Mikor láttunk mint idegent, és befogadtunk, vagy mezítelenül, és felöltöztettünk téged? Mikor láttunk téged betegen vagy fogságban, és meglátogattunk téged?”

A király így válaszol majd nekik:

„Bizony, mondom nektek: amikor megtettétek ezt egynek e legkisebb testvéreim közül, nekem tettétek.”

Ezután a balján levőknek ezt fogja mondani:

„Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készült. Mert éheztem és nem adtatok enni, szomjaztam és nem adtatok inni, idegen voltam és nem fogadtatok be, mezítelen voltam és nem öltöztettetek föl, beteg voltam és fogságban, és nem látogattatok meg engem.”

Erre azok is megkérdezik:

„Uram, mikor láttunk téged éhezni vagy szomjazni, mint idegent vagy mezítelenül, betegen vagy a fogságban, és nem szolgáltunk neked?”

Akkor ő így felel majd nekik:

„Bizony, mondom nektek: amikor nem tettétek meg ezt egynek e legkisebbek közül, nekem nem tettétek meg.”

És elmennek majd, ezek az örök gyötremre, az igazak pedig az örök életre. (Mt 25, 31-46)

Karácson szent banda összehúzott nyakkal kotró-
estéjén a koc- dott kifelé. Leghátul a brügós. Ta-
mában ugyan- karta szegény a szerszámát,
csak verekedtek. Botok forogtak a ahogy lehetett. Hát a szerszám-
fejek fölött. És kések villogtak, és nak nem is történt baja, de bezzeg
palackok szállongtak. A cigány- **őneki magának: egy szódás pa-**

lack a fejéhez tévedt. Csak eldölt a brúgójával együtt. Meghalt. Vén ember volt már, és eredetében nem is cigány. Mégishát cigánynak számítódott. A banda fiataljai dádénak, vagyis apámnak szólították. Jancsi apó, – vagyhát cigányul Jancsi dádé, – még abban az órában feljutott a csillagokon túl a lelkek országába. Mások is érkeztek vele: urak, parasztok, asszonyok, gyermekek. Sokan, száznál is többen. Egy király is, – a korona a fején. Egy püspök is, – az ezüst bot a kezében. Valamennyien olyanok, mint a Földön, de csak mint ahogy a kút vizében látszik az ember: fönt aki áll, lent is áll. Az égben persze fordítva van az ügy: a földi test van lent, fönt az égi. A földi test elsemmissül. Az égi már a valóságos, bár se súlya, se megfoghatósága. Hát megérkeztek. Megállnak egy szép **téres mezőn, virágos pázsiton,** tekintetes szép pálmafa alatt, **aranyrácsos nagykapu előtt. No,** tündökletes szép kapu! De persze az is csak olyan kapu, olyan pázsit és olyan pálmafa, hogy se súlya, se foghatósága. És **gyönyörű madárcák, gyönyörű pillangók,** szebbnél szebb virágok és tündéri **világosság a szivárvány színeiből.** Az érkezettek boldogan bámultak széjjel. Szipogatták a finom

gyöngyvirág-illatot. A gyerekek mindjárt játszásba is fogtak a pázsiton. Mások is sétáltak arra, szintén vegyes társaság: parasztok és urak, férfiak és asszonyok. Látszott, hogy odavalósiak: komolyak, nyugodtak, kissé gondolkodók. Egyik közülök, egy szép hadon (rózsaszín blúzban, és verbéna-szín szoknyában) megállt és **szomorú érdeklődéssel szemlélte** az érkezetteket, különösen a királyt. - A kapu minden órában megnyílik, – szólalt meg elnedvesülő **szemmel,** – mingyárt bemenhetnek, akik meg mernek állani **az Úr előtt. Jancsi dádé leghátul** csak fülelt. Pislogott. Végignézett magán. Fekete ruha volt rajta, de **viseltes. Nagy négyszögű folt a bal** térdén és vörös foszlottság a **bal vállán a bőgő szijatól. A leány őt** is megnézte, ahogy mellette elhaladt.

- Aki nem megy be, – mondta neki, – ideki marad: visszaszuppolják a Földre, vagy más csillagra. Egyszer csak átlebben a kapu fölött egy nagyszárnyú szép fehér lélek. A pázsitra bocsátkozik a csoport mellett, de oly könnyenlengőn, mint ahogy a szellő bocsát alá valami könnyű fehér selyem fátyolt,- csak épp hogy nem olyan lassan.

- Boldogok ti, kik e szent éjen érkeztetek! – szólalt meg édes üvegfuvola-hangon, hogy

minden szív megreszketett belé, – **az Úr maga jó ki ide ezen az éjen,** és maga vezet be az üdvösségbe benneteket. Boldog, aki érdemes reá. A csoport elámulva pillog. Egymásra is tekintenek. S mindenik arczán meglát-szik: mit gondol.

- **Király vagyok, mint ahogy ő** is király volt.

- **Püspök vagyok, főpásztora a Legfőbb Pásztornak.**

- **Orvos vagyok: ő is gyógyította** a betegetek.

- Gyáros vagyok: ezernyi munkásnak adtam a miatyánk kenyérét. A többi lélek is csakhamar rátalál a maga érdemére: a tudós, **a művész, az anya, az iparos. Még a földművelőnek is megvidámul** az arca:

- Nem én voltam-e legkülönb a faluban? Senki más nem bírta akkora zsákot, mint én.

Csak Jancsi dádénak csüggedt le a feje hátul a többi mögött.

- Oh én haszontalan! Oh én hitvány rongy – motyogta könnyes szemmel, – ha annyit jártam volna templomba, amennyit a kocsmába. Ha annyit imádkoztam volna, amennyit káromkodtam... Három feleségem volt, egyikkel se voltam megesküdve. Loptam is, mikor laboráns voltam... És ez a ruha rajtam... Jaj hova bújjak? Akkor gondolta csak el, hogy teljes életében hátulsó, utolsó volt ő. **Mindebben, mindig. A testvérei közt is ő volt az utolsó. Az iskolában is ő ült leghátul. Az**

– apja vasúti pénztáros volt: Jancsi soha életében nem kapott új ruhát, – azokat a ruhákat viselte, **amelyekből az öregebb fiuk kinóttak. A Cigánysor közelében laktak. Jancsi egyszer, – tán hétéves volt akkor, – vajas kenyeret uzsonnázott az állomás kertje mellett. Az árokparton egy cigányasszony ült s olvasgatta a krajcárjait az ölében. Egy egyéves forma kisdéd hasalt a balvállán arccal hátrafelé. Nagy fekete szeme esengőn csüggött a vajaskenyéren. Kérőn nyújtogatta barna kezecskéjét. Jancsi tört neki a kenyéréből.**

-Nesze.

- A jó Isten áldja meg minden falatját a kenyérinek tekintetes kis ifiuram – hálálkodott az asszony, – hej ha az én szomorú szívemet is megvigasztalná: egy kis bagót ha hozna nekem... Mikorra azonban Jancsi kivihette a bagót, az asszony már nem volt ott. Jancsi utána vitte.

A banda éppen tanult a házban. Jancsi a szoba sarkában **maradt: érdeklődéssel szemlélte és hallgatta a zeneműhely embe-reit és hangszereit. Attólfogva Jancsi gyakorta megfordult cigányéknál. Az uzsonnakenyerét vagy gyümölcsöt megosztotta a rajkókkal. Pönögette ő is a cim-balmot, ha csak a gyerekek voltak a szobában. Vonogatta a hegedűt is, brummogott a bógőkön is. Némelyik fiú iskolába járt és irnivalóval vesződtött otthon.**

- Jaj, nem tudom sehogyse.

- Megcsinálom én, – szíveskedett Jancsi.

Az egzámenre egyik fiúnak **nem volt cipője, – az apjátét erőltették volna reá.**

-**Ebben a nagy cipőben csúfoskodjak-e?** – fakadt sirva.

- Odaadom én erre a félnapra, – szíveskedett Jancsi. Volt úgy, hogy a kabátját is odakölcsonözte, ha valamelyik fiúnak olyan helyen kellett járnia s városban, hogy tisztességes kabát volt kívánatos. **Később méginkább hasznukra vált cigányéknak, hogy az édesanyja, – már akkor özvegy, – laboránsnak adta be a patikába.**

Attólfogva minden betegnek ő hordta az orvosságot a cigánysorra. Aki meggyógyult, őt áldotta. Aki meghalt, nem az orvosságot okolták érte. Hát Jancsi azontul is odajárogatott. A muzikuszszerzőket továbbad is nagy kedvvel próbálgatta. Hegedű, cimbalom, brácsa, flóta, kisbőgő, nagybőgő, – valamennyinek megismerte titkait. Minden hangszeren játszott ő, s valamennyin rosszul. Dehát kisvárosban nem válogatósak a fülek se. Egyszer a cimbalmos megbetegedett, s épp télidőn, mikor a bandának nemcsak kenyeret kell keresnie, hanem meleget is. Cimbalmosék, hát koplalnak. De a banda se mehet a nagykocsmába. Kurtakocs-

mában meg csak némi rézpénzek a munka vége. Sohajtozott a banda.

– Ide azt a cimbalmot, – mondta Jancsi.

Máskor meg a brácsás családja koplalt:

– Ne rijjanak no: megyek helyette én. A banda így mindig teljes volt Jancsi segítségével. **Történt azonban, hogy a nagybőgős régóta tüdőbajos árnyék, – végsőt köhögött, s özvegye és három árvája maradt a putriban. Ez bizony nagy felhő volt a Cigánysor egén. Az özvegy már rég elvedlette a fiatalságát. Száját is ismerik, hogy beillene nagypénteki kereplőnek. Kártyavetéssel nem kereshet, – merthiszen porontyai vannak. A meszelőkötés is vékony kenyér. De ha olyan szép volna is, mint a ma nyílt pünkösdi rózsa, nyelve olyan szelíd, mint az oltárnál esküvő menyasszonyé, s rajkója nem volna egy se, akkor is hát hol az a cigánylegény, aki a kedvéért vállára öltené a nagybőgőt? Még a cimbalmot is szívesebben hordozza a cigány. Hej nagy keserves gond a bandának! Nagybőgő nélkül olyan a banda, mint a csizma talp nélkül, asztal láb nélkül, ház fundamentum nélkül. Csak lógadozott a banda. Tanulásról se volt már szó napok óta. A rajkók ríttak, éheztek.**

- **Könyörülő Dea, pillants reánk!**

- **Ide azt a nagybőgőt,** – mondta végre Jancsi. Az asszonyé volt a

bőgő, hát Jancsi odavitte reggel a pénzt is mind, amit keresett. Az asszony már várta is jó káposzta-levelessel. És hát hova menne már máshová aludni is? Este megint **várt rá az ebéd, de a nagybőgő is** persze. Jancsi odaszokott, mintha **ő volt volna mindig a család feje.** **Hát ott lakott már ő is a Cigánysoron.** Lett Jancsiból Jáncsi. Cigányul beszélt. Cigányul káromkodott. Ha volt kereset, pecsenyéztek. Ha nem volt, kását kanalztak. Járt zsigvásári ruhában. Nevelte az árvákat. Reperálta a **hegedűket. Írta a levelezéseket.** Hivatalos ügybe is, ha keveredett **valamelyik cigány, ő ment be vele** ügyvédnek. Így vénült meg a város végén a Cigánysoron.

S íme most itt áll. A szárnyas lélek látta a gondolatokat, hogy mindenik az érdemeit fontolgatja. A szeme a gyáros kabátjára szegeződött. **A gyáros nézi a kabátját,** hogy talán félre van gombolva? Akkor látja, hogy bankótól domborodnak a zsebei, – még ki is fityeg néhol a bankó. Ijedten takarja a tenyerével és elhúzódik, elmúlik onnan. A szárnyas lélek már akkor a püspök botjára néz. A püspök hökkenne látja, hogy a pástorboton rozsdafoltok ékelenkednek. Dörzsöli nagysebtlen a palástja csücskével. De nem tisztul az attól. Egyszer csak az sincs ott. A szárnyas lélek már a király fejére bámul. A király nyugtalan-ná válik: leveszi a koronáját, hogy tán fordítva van a fején? Akkor látja, hogy nagy vércseppek vöröslenek rajta. Elkotródik az is. S

még mások is néhányan, akik elől álltak.

- Mért állsz úgy hátul jámbor muzsikus? – szólal meg elmosolyodva akkor a szárnyas lélek, – **jer előbbre.**

- Jaj dehogy is, – rebedeli Jáncsi, – csak azért vagyok itt, hogy... csak azért hogy... egy kicsit is, hogy láthassam...

- No ne félj: itt nincsenek rangok.

- Nem igen jártam én templomban...

-Jártál. A főtemplomba jártál. Mert kinek-kinek a maga szívében **vagyon a főtemploma.**

- Nem imádkoztam...

- Csak a nyomtatott imádságokat nem imádkoztad te: a jócselekedet a legszebb imádság.

- A feleségemmel nem voltam megesküdvé, egyikkel se.

- **Nem őket vetted el fiam: az** árváikat és ínségeiket vetted te el.

- Loptam is...

- Nem magadnak: a betegeknek, **hogy meggyógyítsad őket.**

- Káromkodtam is...

- A szíved nem káromkodott **soha, csak a szád. Jer előbbre.** Jancsi dádé azonban még mindig csüggedezett.

- Csak brügós voltam, – rebegette könnyes szemmel, – megszoktam...

- Brügós? Vajjon azt véled-e, hogy itt is csak brügós vagy? Az Úr nem a brügót nézi. Sem a koronát, sem a pásztorbotot. Sem a ruhát, amely rajtatok van. És sem a kezét nem nézi senkinek, hogy kerges-e vagy puha? És sem a fejét, hogy mennyi könyv van benne? Az Úr itt is csak a szíveket nézi, mint valamikor a Földön. A kapura tekintett. A kapu már tárva volt. S abban a pillanatban megmozdult a **mező minden fűszála. A fák levelei** is remegtek. Virágok halkanedesen sügtak össze. A fa alatt a szárnyas lélek helyén ott állt az **Úr. Ott állt előttük. Fehér ruhájában,** ahogy a Földön járt. Szelíd-jóságos méltóságosan, ahogy a szent dombon állt valamikor, amikor a nyolc boldogságról prédikált. Valamennyien térdükre omlottak. A gyermekek is abba hagyták a játékot és hozzá futottak, köréje csoportosultak, köréje térdeltek. **Örvendező szemmel bámi-**

káltak reá. Egy mezítlábas kis négyéves parasztlányka megcsókolta a kezét, és hozzásimult, mint az anyjához szokott. Az Úr a fejére tette a kezét, mint ahogy anya szokta rátenni a kezét a gyermeke fejére. És szétnézett.

Látszott a szemén, hogy nem az arcokat nézi, hanem a szíveket. Mert fehérre vált már akkor ottan mindenki ruhája, és mindenkinek a szíve általtetszett a ruhán, mint a gyertyaláng, mikor ködön által fénylik. Általtetszett, – kié homályosan, kié tisztább-lángún. Az Úr **nézte őket.**

- Üdvösség néktek, – szólalt meg jóságosan, – kik ebben az órában érkeztetek ide fel, amelyekben én érkeztem valamikor oda le. Akkor lent-éltemben fel-felmutattam ide az üdvösség kapujára, ma már hogy itt vagytok, magam vezetlek be rajta Atyám elé. Jertek. S lehajolt: a karjára vette a leánykát. S megindult a gyermekkel, által-haladt a csoporton. De lassúdott, s megállt Jancsi dádé mellett. Mert senki nem fehérlett ott fehérebben, és **senki szíve nem fénylett fénylőben.**

- Kelj fel jó lélek, – mondta néki az Úr, – jer. S a vállára tette a **kezét: övele haladt be elől az üdvösség kapuján.**

Forgács Erzsébet

ÉGI SZÜLETÉS, FÖLDRE ÉRKEZÉS

*Világra jöttünk álm és felejtés
Ikrünk a lélek, éltünk csillaga,
Mit addig messzeség rejt, és
Máshol van laka,
Am nem végképp elfeledve,
S nem is lemeztelenedve;
Dicsőség fellegében érkezünk
Isten küld, ki otthonunk nekünk;
Míg kisdedek vagyunk, a menny ölel körül.*

Wordsworth

Karácsonykor a Jézus-gyermek születése segít rávilágítani arra is, hogy újra és újra átéljük saját gyermekeink világra jöttének misztériumát. Születés és halál, elmúlás és létesülés..., **küszöbök, melyeken az emberi individualitás átlép az égi és földi útja során.** Arról való tudásunk, hogy a gyermek egy születés előtti létből érkezik hozzánk, elvezet a bizonyossághoz, hogy van egy halálon túli létezés.

A szellem materiába költözéséről (megjegyzés: **Novalis a materiát a materből, Mutter-anyagnak nevezte. Erről jut eszembe: anya (g)!!!**), az éginek a földivé válásáról **szólnak azok az ősi mítoszok és legendák, melyekben egy madár segíti a megtermékenyülést.** Ez az archaikus képi elem jelenik meg a „**golya-mesében**” is, melyet avittnak és kissé butácskának ítélünk, pedig a szellemvilághoz még sokkal közelebb álló kisgyermek-

nek ez reálisabb valóság, mint a tudomány mai állása szerint megírt, **valóság-hű ábrákkal illusztrált könyvek.** **Fontos tehát szülőként, nevelőként belátnunk, hogy** a Sors által hozzánk vezérelt és reánk bízott gyermekek a halál és újabb születés között hogyan készülnek arra, hogy megérkezzenek közénk, hogy inkarnációjukkal teljesülhessen küldetésük. Csodálatos imaginációját figyelhetjük meg ennek Henry Nouwen rövid történetében:

Két kis magzat beszélget egy anya hasában

- *Te hiszel a születés utáni életben?* – kérdezte az egyik
- *Természetesen. A születés után valaminek következnie kell. Talán itt is azért vagyunk, hogy felkészüljünk arra, ami ezután következik.* – válaszolt a másik.
- *Butaság, semmiféle élet nem létezik a születés után. Egyébként is,*

hogyan nézne ki?

- Azt pontosan nem tudom, de biztosan több fény lesz ott, mint itt. Talán a saját lábunkon fogunk járni, és majd a szájunkkal eszünk.

- Hát ez ostobaság! Járni nem lehet. És szájjal enni - ez meg végképp nevetséges! Hiszen mi a köldökzsinóron keresztül táplálkozunk. De mondok én neked valamit: a születés utáni életet kizárhatjuk, mert a köldökzsinór már most túlságosan rövid.

- De, de, valami biztosan lesz. Csak valószínűleg minden egy kicsit másképpen, mint amihez itt hozzászoktunk.

- De hát onnan még soha senki nem tért vissza. A születéssel az élet egyszerűen véget ér. Különbözik is, az élet nem más, mint örökös zsúfoltság a sötétben.

- Én nem tudom pontosan, milyen lesz, ha megszületünk, de mindenestre meglátjuk a mamát, és ő majd gondoskodik rólunk.

- A mamát? Te hiszel a mamában? És szerinted ő mégis hol van?

- Hát mindenütt körülöttünk! Benne és neki köszönhetően élünk. Nélküle egyáltalán nem lennénk.

- Ezt nem hiszem! Én soha, semmiféle mamát nem láttam, tehát nyilvánvaló, hogy nincs is.

- No, de néha, amikor csendben vagyunk, halljuk, ahogy énekel, és azt is érezzük, ahogy simogatja körülöttünk a világot.

- Tudod, én tényleg azt hiszem, hogy az igazi élet még csak ezután vár ránk.

A születést megelőző „előkészületek” tükröződnek a gyermek személyre szóló születésnapi meséjében. Ez a mese elénk tárja a Földre érkezés útját, ahogy a Menyei Atya birodalmából az arany Égi Házból elindul, hogy odahagyva az angyali seregeket, saját őrangyalának kíséretében csillagtól-csillagig vonulva érkezzen meg a Lélek a kiválasztott szülőpárhoz. És aztán az édesanya – talán álmában, talán ő is a saját őrangyalától – hírt kap arról, hogy gyermeke lesz. Várakozásteli időszak köszönt anyára és apára. Szeretettel készítik elő a kisbaba helyét: szobácskáját, bölcsőjét, takaróját, ingecskejét... Végül a születés nagy pillanatához közeledve közösen kiválasztják a legszebb nevet gyermeküknek.

A születésnap ily módon való megünneplése nemcsak elvezet az egyedi személyeshez, de túl is is mutat azon: kiárad és visszavisz a kozmikus eredetbe. Ezt éljük meg Advent idején, és ennek valódi megéléséhez segít bennünket Szent Miklós is, aki ugyancsak a születésnapján minden évben elindul, hogy alászálljon a Földre. Útközben találkozik Máriával, aki arany- és ezüstszalakat gyűjt a Kisdéd ingecskejéhez. Így szól Szent Miklóshoz: „Menj el újra a gyerekekhez, vidd el nekik adományaidat, és mondd el nekik, hogy közeleg a karácsony, a Jézus gyermek érkezése. Kérd őket, hogy tisztítsák meg a szívüket, hogy megteljen meleg szeretettel.

Ez a szeretet köti össze az Eget és a Földet, ez a szeretet burkolja majd be a kis Jézuskát, hogy ne fázzon. Ez lesz az ő ingecskéje.”

Ezt követi Szent Miklós személyes, minden egyes gyereknek való megjelenése a kisebb gyermekeknél. Körbejár, egyiktől a másikig haladva. Szemükbe néz és a botján lévő fenyőággal megérinti a szívüket, hogy visszatér-

tekor elmondhassa Máriának: „Égi Anya! A Földön karácsony lesz! Jelentsd a Mennyei Atyának is! Találtam a Földön szeretetet az emberek szívében.” Majd így köszön el:

„Gyermekeim! Örüljetek a karácsonynak, és helyezétek szíveketek abba a bölcsőbe, ahová az Istengyermek születni kíván.”

Forgács Erzsébet

Egy születésnap mese

Az Égi Birodalomban, magasan a felhők fölött áll egy Aranypalota. Az Aranypalotában a Mennyei Atya trónol fenséges trónusán, körülötte angyalok seregei hódolnak.

A palota egyik hatalmas termében, szivárványfüggöny mögött sok-sok alvó lélek várakozik; megannyi aranyhajú kisgyermek, hogy egyszer majd hosszú útra induljon. Ezért a Mennyei Atyai időről-időre megjelenik közöttük, hogy kiválasszon egyet (időnként esetleg kettőt), és hosszú, meleg, kék palástja alá vonva magával vigye őket.

Egy napon az Égi Atya ismét megjelent és magához intett egyet. Így szólt hozzá: „Eljött az idő. El kell indulnod. Odalent a földi világban már várnak rád.” A kicsiny lélek félénken, fázósan húzta össze magát, ám az Atya bölcs és komoly tekintetét látva melegség és bizalom hatotta át.

Beléptek egy kis kamrácskába, ahol már várt reá egy csodaszép Angyal. Akkor azt mondta a Mennyei Atya: „Nézd, ő itt az őrangyalod. Ő fog elkísérni a Földre és ott is mindig veled lesz, és vigyáz majd rád.”

Ekkor az Angyal kézen fogta őt és egy ablakhoz vezette. Ellebbentette a felhők fátyolát és a gyermek elé különös, ismeretlen kép tárult: a földi világ. A tájat fehér hótakaró borította, de alatta már készülődött a természet a tavaszi feltámadásra.

Az egyik házból meleg fény szűrődött ki. A szobában egy asszony ült, boldog mosollyal az arcán. Álmában hírt kapott, hogy az égiek egy gyermeket küldenek hozzá. Éppen most készült megosztani a csodálatos hírt a férjével. Szeretettel ölelték át egymást.

- Látod? Hozzánk vezetlek téged. Szólt az Angyal és a gyermek már alig várta, hogy induljanak. Még hosszú út állt előttük, amíg csillagtól-csillagig haladva áthaladtak azon a csillagkapun, melyen a földi világba érkezett. Addigra éppen ősz vége lett. Az emberek mind begyűjtötték a terményeket és gyümölcsöket. A fák is levetették szín-pompás öltözküket. Hidegebb és sötétebb lett a Földön. De a dermedő természet is remény telve készül az új születésre, ha visszaadja adományait!

November eleje volt, amikor beteljesült a várva-várt pillanat, és megszületett a Gyermekek. Édesanya boldogan ringatta karjaiba zárva.

- Nézd, milyen gyönyörű kislányunk született! – szólt az édesapának. És akkor együtt nevet választottak, a legszebbet, ami hozzá illett. Így lett a neve Anna Piroska.

„Ha csillag gyúl az Égen,
Gyermekek születik a Földön.
Angyala kíséri,
Anyja karjába teszi,
És ő boldogan öleli,
S álomba ringatja.”

Ágoston Julcsi (9. osztály)
Emberalak - agyag

Daniel Moreau

A MESEMANÓ

A cikk eredetije megjelent: Das Goetheanum, 2010. augusztus 6.

Csendben szolgálva az anonimitást

Egy mesét meghallgatni annyit jelent, mintha részt vennénk egy fontos eseményben. Ha a mese a valóságot írja le, akkor megkezdődik bennünk az interpretáció. Így alkotott sok antropozófus jelentőset az antropozófia gondolataira pillantva. A szerző bevezet bennünket a mesemanó lényéről szóló történetbe.

„Volt egyszer egy molnár” – így kezdődik a mesemanó története

(németül a mese címe: Rumpelstilzchen). Mivel az író nem ad neki nevet, a mese ezzel egyszerűen magára az emberre utal. Ami jellemzi ezt az embert: az egyszerűség és a szegénység. A királlyal szemben a molnárnak nincsen semmije. Így nincsen hatalma sem, nem dönthet más élete felől. De van neki egy női oldala. Ez a mese nyelvén a saját leánya. Leánya szép, ami a király számára értékesnek tűnhet.

Ez a három alak mindegyike vonatkoztatható az emberre. Mindegyikünk molnár és molnárleány is egyben. Lelkünk mélyén valahol pedig mindannyian királyok vagyunk, amit magasabb Énünknek is nevezhetnénk. Mindegy azonban, hogyan nevezzük: mindannyian igyekszünk, hogy saját magunk urává váljunk, életünket és még sok minden egyebet is, magunk határozzunk meg.

Magunk fölé nőni

Hétköznapi gondolkodásunkban, töprengéseinkben olyanok vagyunk, mint amilyen a molnár. Fejünkben „megőröljük” a világról nyert benyomásainkat, a látott, hallott, érzett dolgokat; egy fehérresen szürke tömeggé öröljük, amiből napi véleményünk, kötelességérzetünk, lelki tartalmaink jönnek létre. Ebben a mi molnár létünkben nem sok fejlődés látható. Szokásaink rabjaivá leszünk, ötletek nélküli lényekké, akik a mókuskerékben tekernek. Mivel képzeletünk semmi újat nem termel, nincsenek is reményeink. Vagy?

A molnár lelke mélyén mégis meg van győződve valamiről. Hogy talán a leánya nemesebb, és valaki mégis lehet belőle. Eszerint van molnárunkban egy szuggesztív erő: a királlyal való találkozása egy víziót kelt benne! Azt gondolja talán, hogy női oldala mássá lehet? Gazdagabbá? Mert leányával

együtt királyivá nőhetne.

Azt mondja a királynak: az én lányom a szalmát arannyá tudja fonn! **Felvág, túloz ó ezzel?**

Nem igazán, de azért elébevág **a dolgoknak, ahogyan később kiderül** majd. A király ugyanis szaván fogja, és leányát egy éjszakára bezáratja egy szalmával teli szobába. De csak egy éjszakára?

Növekvő elvárások

Gondoljuk csak meg: a molnár maga beszélt a szalmáról. Ez a kép saját gondolatainak képe lehet. Ez ugyanis napi hulladék, ami talán agyában hétköznapi szinten gyötri őt? **Mint az aratás mellékterméke?**

De az éjszakában történik ezzel valami. Felfrissül, átváltozik. Ha este egy bánatos gondolatunk volt, akkor reggelre találhatunk egy váratlan ötletet, ami segít rajtunk. Fantáziával teli fiatalos részünk, a lélkünk: reggel új impulzusokkal ébred, új egészsége van! Az éjszaka bölcsessége befogadott bennünket, hogy új aranybevonatot adjon reánk: az egészséget.

Ezt sejtí molnárunk a mese elején. Ezért meri a királynak kimondani: az én lányom a szalmát arannyá tudja fonn! A király nem nézi a molnárt bolondnak, hanem komolyan veszi és meg akarja vizsgálni állítását. Éjszakára bezáratja a szép leányt és megparancsolja neki, hogy fonja a szalmát arannyá. A mese nyelvén az arany bölcsességet jelent. A szép leánynak tehát bölccsé és gazdag-

gá kell válnia!

Ami különben minden éjszaka megtörténik, azt a léleknek most tudatosan kellene valóra váltania? Ezt a leány túlzásnak érzi, és sírva fakad, mire rögtön meg is érkezik a segítség. Az éjszaka mélyéről **megjelenik egy manó, aki** vigasztalja a leányt. Felajánlja neki, **hogy fizetség ellenében** ő majd elvégzi a munkát reggelig. **Ezért elsőre megkapja a lány** nyakláncát.

A király a siker láttán kapzsi vá lesz, és megtoldja a feladatot még **két éjszakával. Megismétlődik** a dolog, bár a szoba is és a szalma mennyisége is növekszik. Ugyanígy növekszenek a manó követelése is; **a nyaklánc után gyűrűjét követeli, majd első gyermekét kell** odaigérnie. A leány nem tudja, mi következhet még, de beleegyezik. Ezzel szabaddá válik az út, hogy a király eljegyezze, hiszen ez a leány nagyon gazdag!

Az új ember létrejötté

A király minden napkeltével megjelenik, hogy megcsodálja az aranyat. A három napos próba után természetesen elveszi a leányt, aki egy év múlva gyereket szül neki.

A kérlelhetetlenség törvényével jelenik meg ekkor a manó, aki követeli jussát. De megint együttérez a zokogó anyával; ad hát neki egy napot arra, hogy kitalálja a nevét. Ha a manót nevének tudja nevezni, akkor nem kell beváltania **ígéretét gyermekét illetően.**

Érezhetjük, ahogyan az eskü-

vövel egy teljesen új ember jött létre: olyan ember, akinek hatalma van, és az arany szépsége és bölcsessége pedig még tehetőség is teszi! Ezért tűnhet el a képből az „öreg”, a molnár. Mert róla már szó sem esik. De maradt egy probléma: a régi ígéret az első gyermekről, ami megoldatlannak látszik.

A mese nagy kérdést vet fel: hogyan is lehet egy név kimondása csodatevő hatású? Hogyan lehet ezzel az anya ígéretét semmissé tenni? Az egész egy beavatási folyamatra emlékeztet: az emberi lény, aki éjszaka megéli az alkímia aranycsinálását, s most arra kényszerül, hogy mindezt tudatosan kövesse álmában.

Ettől hajtva a lány saját álmában lesz önmaga megfigyelőjévé. Ott ugyanis találkozik a manóval, aki sokkal tehetségesebb az emberi értelemnél, hiszen képes aranyat előállítani, ami egészséget és belátást ad. Ezzel a szellemi oldal, a rejtett valóság, egy plusz pontot kap. Az ember ugyanakkor a mínusz oldalára csúszik, mert ugyan az események gazdagon megajándékozták, de mégsem érti meg a manó lényét, hiszen még a nevét sem tudja.

A manó nevét még inspirálni kellene valahogyan, hogy ezt a mínuszt kiegyenlítsük. Az új királynőtől, most egy saját akaratóból következő lépésnek kellene jönnie. Ha ezt teljesíti, akkor az egyensúly ismét helyreállhat.

A királynő követe: egy angyal

A mese azt közvetíti felénk, hogy most visszatérünk a dolog nappali oldalára.

Az első napon ugyanis megjelenik a manó, hogy megkapja a választ: a nevét. Csakhogy ez korai még! A királynőnek a nevet kimondó próbálkozásai nem sikerülnek. A második napon megkérdi ugyan szomszédait különleges nevek után, de azok sem passzolnak.

A manó mindig csak annyit mond: nem így hívnak! Pedig a királynő, előző nap már küldötteket menesztett szerteszét, hogy azok megtudakolják a manó nevét.

Itt feltehetnénk a kérdést: ki is egy küldött? Királynő, a mese szerint ugyan mindenki lehetne, de hogyan van ez a küldöttekkel? Olyan lényekről van itt szó, akik képesek egy inspiráció közvetítésére. Vagyis egy angyalra, ahogyan a tradíció őket nevezi. A királynőnek mindig kellene legyen egy ilyen közvetítője.

A közvetítő végül találóan inspirálja a királynőt. Amikor a manó a harmadik napon megjelenik, hamarosan igazi nevén nevezi őt: A te neved Rumpelstilzchen!

A manó erre dühösen szidja a királynőt, és dühében széjjeltépi önmagát is...

A mesének van egy nehezen érthető része. Emiatt tovább kell kérdezősködnünk. Mert ez a név valóban kivételesen ritka, igazából az egész világon nincsen ilyen, még az irodalomban sem. Ez lehet

tehát utalás arra, hogy a lény csak inspirációval elérhető?

Nos, nevének hallása nem okozott örömet e lénynek, sőt felrobban a méregtől, ezzel széjjelrombolva magát. Vajon mi lehet ennek az oka?

Nem akarok elébe vágni a válasznak, de emlékeztetek arra, hogy egy éjszakai lényről van szó, aki megszokta szolgálatainak anonim, láthatatlan voltát. Szeretném hinni, hogy szorgalmas

szolgálatait továbbra is kifejti éjszakánként. Jó tudni róla.

Ha ébredéskor hálásak vagyunk tevékenységéért, akkor biztosan nem hagy fel a szalma arannyá fonásával. Köszönet neked manó, hogy minden éjjel gazdagítasz engem. E királyi érzést szeretném magamnak megtartani!

Fordította: Orosz Iván

Scharnitzky Bernát (9. osztály)
Emberalak - agyag

Dömötör Tibor: Karácsony

*Karácsonykor:
Angyalok szállnak,
Híradást hoznak,
Béke jegyében,
Élet fényében,
Szentség lelkében,
Hívők hitében,
Krisztus képében
Földön jár az Isten.*

*Karácsonykor:
Harangok zúgnak,
Szent ígék szólnak,
Imádság szárnyán,
Szíveknek vágyán,
Zoltárok hangján,
Szeretet hídján,
Bocsánat útján
Mennyben jár az ember.*

Gfellner Csilla

VARÁZSSZAVAK A WALDORF ÓVODÁBAN

2. rész

TISZTELET, ALÁZAT

„Ami az úton el nem indult vagy ami az út elején van – a kő, a csecsemő – még nem szerzett magának semmi kincset és önmagában véve szeretetre méltó. S a teljességbe érkezett lény, aki szerzett kincseit már magába olvasztotta és éppúgy nincs semmije, mint a kőnek, vagy a csecsemőnek: szintén önmagában-véve szeretetre méltó. S a még el nem indult, s a már megérkezett azonos.”

Weöres Sándor

V arázsszavakról szoltam a korábbi cikkben. (Dióhéj, 2010. Mihály napi szám.) Tisztelet, alázat, utánzás, minta, önnevelés, biztonság, átlátható, érthető világ, értelmes tevékenységek, szabad játék és mozgáslehetőségek, helyes fizikai környezet, ritmus...

Tisztelet, alázat. Mi van ezek mögött a szavak mögött?

Tisztelet és alázat érzése vagy van az emberekben vagy nincs. **Ezt egyre erősebben tapasztalhatjuk.** Érezzük a különbséget. **Hogyan lehet ezt felébreszteni, erősíteni?** Ha a kisgyermekkel és mondhatom, önmagunkkal kapcsolatban kérdéseket teszünk fel, biztos vagyok benne, hogy a válaszok folyamatos keresése során **megszületik és erősödik a tisztelet és alázat érzése.**

Nézzük tehát a kérdéseket! Mi

van a gyermek születése előtt? Honnan jön, honnan jövünk? Mit akar? **Ki Ő? Ki vagyok én? Mi a feladatunk?...**

A Waldorf pedagógia az életet folyamatnak tekinti. Nem a születéssel kezdődik, és nem fejeződik be a halállal. A születés egy kapu, amely a földi világokba vezet; a halál a szellemi világok kapuja. *„Ez az oktatás- és neveléstudomány teljesen az ember megismerésére épül, olyan emberismeretre, amely az egész emberre kiterjed, születésétől haláláig, de ami azt is magába akarja foglalni, amit a születés és a halál közötti életben érzékfeletti lényként élünk át, annak bizonyosságául, hogy az ember egy érzékfeletti világhoz tartozik.”* (Rudolf Steiner)

A kisgyermek tehát a szellemi világokból érkezik. Rudolf Steiner több helyen, többféle szempontból

is megközelíti, leírást ad a szelle-
mi világokról. Minden alkalommal
hangsúlyozza, hogy a földi világ-
hoz szabott nyelvünk nem elég
árnyalt a szellemi világok leírásá-
hoz; így csak körülírni, sejtetni
tudja e világok lényegét.

A halál és az új születés kö-
zött az emberi lelkek a szellemi
világban tartózkodnak. A szellemi
világok különböző régióiban más-
más inspirációs erővel töltődnek
föl. Átélik a határtalan szeretet
ősállapotát, s a különböző régiók-
ban újból

találkozhat-
nak szerette-
ikkel, eszme-
társaikkal.
Hosszú ideig
fejlődnek itt,
majd elérke-
zik egy idő,
amikor to-
vábbi fejlődé-
sük csak új
létformába, a
fizikai testbe
költözéssel
lehetséges.

Azok az eszmék, amelyek átítat-
ták az embert a szellemi világok-
ban, lenyomatként, inspiráló erő-
ként jelennek meg a földi életben.
Mivel egy folyamatról van szó, te-
hát újabb és újabb születések és
halálok követik egymást, előző
életünk cselekedetei következő
életünk bölcsőjét alakítják. Min-
den tettünk következményeket
hordoz maga után.

Az ember feladata a Földön,
hogy belevigye a szellemet a fizi-

kai világba, ehhez fizikai testbe
kell öltöznie. A földi életre már
érett lélek feltöltődve a szellemi
világok magasabb eszméivel to-
vábbi fejlődése céljából megkeresi
a megfelelő földrajzi, családi vi-
szonyokat; ahol olyan fizikai tes-
tet építhet magának, amelyben
leginkább megvalósíthatja sorsfel-
adatát. „*Mindinkább tudatosíta-
nunk kell a földi léten belüli embe-
ri fejlődés kezdetét, vagyis a szü-
letést. Azt a tényt kell tudatosíta-
nunk, hogy az ember a halál és az*

Óvodai életkép

új születés
között hosszú
ideig fejlődik,
és hogy ezen
a fejlődésén
belül elérke-
zik egy olyan
pontra, ahol
a szellemi
világ számá-
ra mintegy
meghal, ahol
olyan feltéte-
lek uralkod-
nak, hogy ott
további léte

nem lehetséges anélkül, hogy egy
új létformába ne menjen át. Ezt a
másik létformát azáltal nyeri el,
hogy fizikai és étertestbe öltözik.
Amit így megkap, nem kaphatná
meg, ha csak a szellemi világban
fejlődne tovább. Amikor tehát a
gyermeket születésétől kezdődően
csak fizikai szemmel látjuk, tud-
nunk kell, hogy ez is csak folyta-
tás.” (Rudolf Steiner)

Vajon miért tartja Steiner oly
fontosnak, hogy tudatosítsuk a

születést? Talán éppen azért, hogy tudatosítsuk a szellemi világ létét. A mai emberek nehezen hisznek olyan dolgokat, amit saját érzékszerveikkel nem tapasztalnak. A születést nem folytatás-ként érzékelik. Ahhoz, hogy erőfe-sztítéseket tegyünk – a Steiner által oly sokat emlegetett – magasabb érzékek kifejlesztésére, hin-nünk kell, hogy van egy maga-sabb világ, amit ezekkel az új – bennünk szunnyadó érzékszerve-vekkal – meg tudunk ismerni, eh-hez fel tudunk emelkedni. A kez-det, hogy foglakozzunk szellemtu-dományos írásokkal.

Ha az életet így próbáljuk meg szemlélni, élni, biztos, hogy meg-születik bennünk a tisztelet és alázat érzése. A Waldorf óvodában pedig így kell szemlélnünk az éle-tet és a kisgyermeket. Egy nehéz-ségekkel küzdő gyermekre egé-szen másképp nézhetünk így. A másik lényeges pont a születés maga. Henning Köhler számomra oly fontos és szép példáját idéz-ném:

„Az itteni és a túlvilág küszö-bén álló gyermek odahajol az an-gyalához. Ez egy búcsú. Az angyal szeretne finoman eltávolodni. A gyermek lelke azt mondja:

- Nem akarok odamenni, ez egy sötét világ.

- Te az élet vizét szeretnéd oda elvinni. – szól az angyal.

- Félek, hogy az élet vize el-fogyhat.

- Vidd a kezvedben az élet vizét, én őrzöm a forrást, ahonnan te újra és újra meríthetsz. Soha nem

ürül ki.

A gyerek elindul... Végre meg-találja a bátorságot, amely így szól: „Menj”! Aki azt mondta „nem akarok” – eltűnt. A gyermek min-den éjjel visszatér a forráshoz. Minden ici-pici pillanatban, amikor ott megáll; magához tér.”

Mindebből láthatjuk, hogy a gyermekben, bár születése előtt választ adott a kérdésre, hogy meg akar születni és tényleg oda, mégis bizonytalanság és kétségbe-esés is van benne. Mégis, milyen csodálatra és tiszteletre méltó bá-torságról tanúskodik - a fenti Köhler példát figyelembe véve - maga a tény, hogy megszülettünk e Földre. Újabb lehetőség a tiszte-let és alázat átélésére: nem csak a Gyermekek, embertársaink, ha-nem saját magunk felé is. Mai világunkban azonban az emberek egyre nehezebben találják önma-gukra, feladatukra. Előfordul, úgy élük le életüket, hogy az élet végén az az érzésük: nem volt érdemes, nem teljesült az életük. Ezt a szü-letendő gyermek is megtapasztal-ja. Így nem csoda, ha félelmekkel jön e világra. A fizikai Földre érke-zésekor épp emiatt vágyik arra, hogy olyan felnőttekkel találko-zhasson, akik megvalósították ön-magukat, akik majdan követendő példává válhatnak számára. Itt jön a következő nagy varázsszó: utánczás és minta!

Utánczás, minta

A kisgyermek az első 7 évben mindent, szűrő nélkül leutánoz.

Az utánzás erőinek köszönhető, hogy megtanul járni, beszélni, gondolkodni. Fantasztikus, csodálatra méltó teljesítményt visz végbe az első 3 év alatt. A kisgyermek azt, ami a környezetében lejátszódik, amit az emberek gondolnak, éreznek, tesznek, mindent teljesen leutánoz. A kisgyermek fő feladata az első 7 évben, hogy fizikai testét felépítse, fizikai szervei ekkor öltenek bizonyos formát. Amilyen formát ekkor felvesznek a szervek, ezek fognak tovább növekedni. Tehát az első 7 évet a legfontosabb, alapozó korszaknak is nevezhetjük!

Óvodai életkép

S miért olyan fontos az utánzás? Az utánzás révén veszik fel a fizikai szervek a formájukat. Steiner azt a példát hozza, ha a gyermek 7 éves koráig csak dőre cselekedeteket lát, az agy olyan struktúrát épít fel, amely később a dőre cselekedetekre teszi fogékonyt. Egy másik példája: ha a gyermek olyan nevelő közelében él, aki állandóan gondterhelt és ez fizikailag is megjelenik; kiszáradt száj, tapadós nyelv stb. formájában, akkor a gyerek felveszi magába a gondra való hajlamot, s olyan fizi-

kai testet épít magának, amiben e jelek megmutatkoznak.

Ebből látható, hogy az első 7 éves korban minden hatás egész mélyre, a gyerek fizikai testébe hatol! Miért? Nála nincs szűrő, egy védekező rendszer, ami a felnőttekben már megvan. Ő teljes egészében érzékszerv. Amit érzékszerveivel tapasztal, hatást gyakorol rá, azt leutánozza, felveszi fizikai testébe.

A gyermek semmi mellett nem tud elmenni a nélkül, hogy az ne hatna rá; oly mélyen van beleplántálva az utánzás képessége. A gyermek minél kisebb, annál erősebb ez az utánzá-

si erő. Az egész kicsik minden mozdulatot belülről önkéntelenül utánoznak. Ami benn van, gyakran azonnal megnyilatkozik kívül is. Ha én emelem a kezem, ők is. Könnyű dolga van a nevelőnek: ha én rendet kezdek rakni, ők is. Ez a megfelelő időpont a jó szokások az „engedelmesség” önkéntelen elsajátítására. Ahogy közeledik a gyermek a fogváltás felé, lazul ez az erő.

„Egyetlen következő időszakban sem lehet többé jóvátenni, amit a hetedik éves korig a nevelő

elmulasztott... Két olyan varázsige van, amely megmutatja hogyan lép kapcsolatba a gyermek a környezetével: ezek az utánzás és a mintakép... Ami a fizikai környezetben történik, azt a gyermek utánozza... A fizikai környezetet azonban a lehető legtágabb értelemben kell itt értenünk. Itt nem csupán arról van szó, ami a gyermeket materiálisan körülveszi, hanem mindaz, ami a gyermek környezetében lejátszódik, amit érzékszerveivel észlel, ami a fizikai térből szellemi erőire hatni tud.” (Rudolf Steiner)

Amikor először szembesültem e súlyos mondatokkal, gondolatokkal, felmerült bennem, hogy **nem leszek óvónő, mert ez olyan nagy feladat, amire én nem vagyok képes.** Valóban, igen nagy feladat. **S minden Szülő, Nagyszülő, nevelő ugyanezzel a nagy feladattal él együtt.** Mostanra azonban már tudom: a törekvést, a

szándékot is leutánozza a gyermek, leutánozza, hogy hibázhatok, s hogy ezt meg tudom bocsátani magamnak, leutánozza, hogy mindig újból és újból keresem az utat, törekszem a jóra. Természetesen mindeközben olyan tükröt is tart a felnőtt világnak, amibe **nem mindig könnyű belenézni, de nagy figyelemmel és bátorsággal olvashatunk belőle magunkról és a világról.**

„Tudatosítani akarjuk, hogy a fizikai lét itt a szellemi lét folytatása, és hogy neveléssel kell folytatnunk azt, amiről közreműködésünk nélkül a magasabb lények gondoskodtak. Csak az fogja nevelési, tanítási tevékenységünk igazi hangulatát megadni, ha tudatosítjuk magunkban: itt ebben az emberi lényben a te tevékenységeddel azt kell folytatni, amit a magasabb lények a születés előtt elkezdtek.” (Rudolf Steiner)

Kuntz Orsolya

FEJLŐDŐ BUROK

a kisgyermek bőre

„Az első élmények mindegyike örökké benn él a gyermekben. Az első szín, az első zene, az első virág - ezek adják számára az élet alapját. Ezért csupán egyetlen törvény létezik: óvjátok a gyermeket mindentől, amely túl heves, erős lehet számára!”

Jean Paul

Börünk a születés pillanatától kezdve véd bennünket a külső hatásoktól, és mint a tapintás szerve, egyidejűleg lehetővé teszi számunkra a környező világgal való kapcsolatot. Helyes ápolása egészséges testi és lelki fejlődésünkhöz elengedhetetlen. Hiszen a gyermeki bőr még korántsem az a védőburok, amivé majd a későbbiekben válik. Alakulása, fejlődése annak a szerető figyelemnek és ápolásnak a tükré, amelyben az első pillanattól fogva részesül.

Az anyaméhben töltött időszak után egyszerre csak egészen új élet kezdődik. Kezek ölelik át a kis testet, megmossák, betakarják, ráadják első ruháit, simogatják, megcsókolják... Az újszülött élete első benyomásait, élményeit szó szerint saját bőrén tapasztalja. Még szinte minden külső ingert a bőrén keresztül kap, és mindenre nyitott, amely a külvilágból hat rá. Érintésre, fájdalom-

ra, hőmérsékletváltozásra, különböző anyagokra rendkívül érzékenyen reagál.

A születés után közvetlenül az úgynevezett magzatmáz óvja az újszülött bőrét. E tökéletes, zsírban és fehérjékben gazdag védőburok ezt követően teljesen felszívódik, beleivódik a bőrbe. Ezután a kisbabának az elveszett melengető védőburkok pótlására és a saját védőburok kialakulását támogató ápolásra van szüksége. A legfontosabb cél, hogy a finom és érzékeny bőrt - mint az emberi hőszabályozó rendszer fontos elemét - segítsük feladatának ellátásában. Helyes bőrápolással és természetes ruházattal teremthetjük meg azt a közeget, amelyben a gyermek egészségesen és harmonikusan fejlődhet.

Milyen is hát a bababőr? Mindenki, aki már érinthetett újszülött kisbabát, magában hordozza ennek a csodálatos érintésnek az emlékét: selymesen áttetsző, viárgyszírom-szerű a kis emberlány

bőre. Lényegesen, körülbelül ötször vékonyabb, mint a felnőtté, így a felszínére kerülő hatóanyagok felszívódása gyorsabb és intenzívebb. A testsúly és a bőrfelszín aránya is más a csecsemő esetében: körülbelül háromszor nagyobb bőrfelszínnel rendelkezik testsúlyához képest, mint a felnőtt. Ezért sokkal könnyebben kihűlhet, akár nyáron is. A bőráljában található zsírszövetek még nem alakultak ki teljesen, a fagygyü- és verejtékmirigyek, valamint a savköpeny lassan, fokozatosan állnak át az anyatesten kívüli életfeladatok ellátására. Kevesen tudják, hogy a baba bőre nem rendelkezik szaruréteggel, és csupán a negyedik életévtől, a környezettel való kölcsönhatásban indul meg a szaruréteg kialakulása. Szintén hiányzik az első időszakban a melanin, amely a felnőtt bőrében arra hivatott, hogy elnyelje a fényt és megvédjen a káros sugárzástól. Csak a kamaszkor kezdetén mondható el, hogy a gyermek bőre ugyanazokkal a tulajdonságokkal rendelkezik, mint a felnőtté.

Mindezek ismeretében sokkal érthetőbb, hogy a gyermeki bőr védelmi rendszere még nem alakult ki, így könnyen kiszáradhat (illetve felázhat a pelenkaborított tájékon), és igen védtelen a különböző kórokozók szemben. Ápolására a természetes ápolószerek alkalmasak. A növények a fejlődést, átalakulást, az anyagcserét, a légzést, tehát magát az életet jelképezik. Bőrünk

szinte felismeri a növényi olajok rokon zsírsavszerkezetét és örömmel fogadja magába. A virágszirmóból, magvakból, termésekből nyert értékes növényi kivonatok és olajok jótékonyan beburkolják az embert, és serkentő, ösztönző impulzusokkal segítik bőrének fejlődését.

Kerülnünk kell a szintetikus illat- és tartósítószerkezeteket tartalmazó „babaápolókat” éppúgy, mint az ásványi olaj, vazelin, paraffin alapú krémeket, fürdetőket. Ezek a szerek idegenek az emberi bőr számára, bevonatot képeznek a felszínén, gátolva ezzel életfolyamatait, működését. (Az antropozófus gyógyászat ugyanakkor ismer olyan eseteket, amikor éppen egy vazelin, illetve paraffin alapú krém lehet a megfelelő. Ilyenek például bizonyos akut gyulladásos állapotok, illetve a fém hatóanyagú krémek. Az utóbbiak esetében kimondottan az a cél, hogy a bőr felszínén maradjanak, hogy így az adott fém kifejthesse a maga „sugárzó” hatását a szervezet belseje irányába.) A helyesen megválasztott ápolók esetében is fontos azonban szem előtt tartanunk egy igen egyszerű alapelvet: „Annyit, amennyi szükséges, és olyan keveset, amennyire csak lehetséges.”

A továbbiakban még néhány, szintén e témához kapcsolódó kérdésre szeretnék kitérni. Miért tiltakoznak a kicsik, amikor olyan orvosi kezelésre, illetve beavatkozásra kerül sor, ami bőrfelszínüket érinti? Miért érez a kisgyer-

mek olyan erős félelmet, ha bőre megsérül? Felnőttként ilyen esetekben gyakran mondjuk a gyermeknek: „Na, ne légy már ilyen!”, „Hiszen nem is fáj!”, „Mutasd meg, milyen bátor vagy!” Mindezzel azt bizonyítjuk, hogy nem értettük meg őt az adott élethelyzetben. A kisgyermek ugyanis még nem érzi magát teljes biztonság-

mi síkon is biztonságot ad a felnőttek: „Egy isteni erő hordoz és tart engem.” Ha azonban ez a biztonság - a saját testben, a saját bőrünkben való létezés biztonsága - elvész, és vele együtt az Istenbe vetett bizalom is elszáll, akkor jelenik meg a félelem.

Láttuk, hogy a gyermekkor első éveiben a testthatárokhoz való kapcsolat, a saját bőrünkhöz fűződő viszony még lazább. A gyermek - aki egy születés előtti szellemi létezésből érkezik a Földre - testével még nem áll szilárd kapcsolatban. Az injekciós tű szűrése, az a sokat emlegetett „pici szúnyogcsípés” lélek és test még gyermekien laza kapcsolatát ingatja meg. Először körülbelül a tizedik életév táján válik a test-érzés, az „önmagamban otthon vagyok” érzése olyan erőssé, hogy a gyermek a bőrén történő beavatkozásokat kellő nyugalommal és türelemmel viselje. Ha egy tíz éven aluli gyermeknek a kezelés során injekciót kell kapnia, annak tárgyilagos, magától értetődő hangulatban kell történnie. Ilyenkor fontos, hogy az édesanya vagy édesapa az ölébe vonja a gyermeket, és ölelésével pótolja számára a hiányzó burkot. Ugyanazzal a finom, gyengéd, ugyanakkor biztos érintéssel kell ilyenkor felé fordulnunk, mint élete első pillanataiban. Ezt a biztonságot, hitet adó ölelést és simogatást mindaddig meg kell kapnia, amíg csak szüksége van rá, hiszen ez hordozza számára a legfontosabb üzenetet:

**Tóth Réka (9. osztály) rajza
grafit**

ban a testében. A tapintásérzék - **bőrünk legfontosabb érzékszerve** - segítségével tapasztalja meg testének határait, és lassanként egyre inkább otthon érzi magát saját **testében. Csak az érzi később valódi lelki határait, csak az tud felnőttként helyes távolságot tartani** a külvilággal szemben, aki gyermekként helyesen érzékelte testének határvonalait. Mindez szelle-

„Gondoskodás és szeretet vesz körül, semmi rossz nem történhet veled, biztonságban vagy ezen a világon.” - Lüder Jachens: Hautkrankheiten ganzheitlich heilen (Verlag Aethera, 1999)

Felhasznált irodalom:
- Olaf Koob: Die kranke Haut (Verlag Mayer, 1999)

Kuntz Orsolya, Dr Hauschka kozmetikus, német nyelvtanár, aki Gödöllőn él és praktizál

*Egy Rózsa zsenge szára
hajtott ki Jessze vén
törzsén, s egy éjszakára
virág nyílt vesszején:
piciny kelyhére nagy
csönddel borult az éjfél
s a metsző téli fagy.*

*Kit Ézsajas jelentett,
kit hirdet énekünk,
a kis bimbót, a szentet
egy Szűz szülé nekünk,
Az Úr ősterve vált
valóra, hogy a Kisdéd
éjféلكor földre szállt.*

*Ó, égi rózsza bokra,
kegyes Szűz Máriánk!
A szent szülőkínokra
kérünk, tekints le ránk:
segíts, hogy lenne szép
sarjad számára szívünk.
ékes virágcserep!*

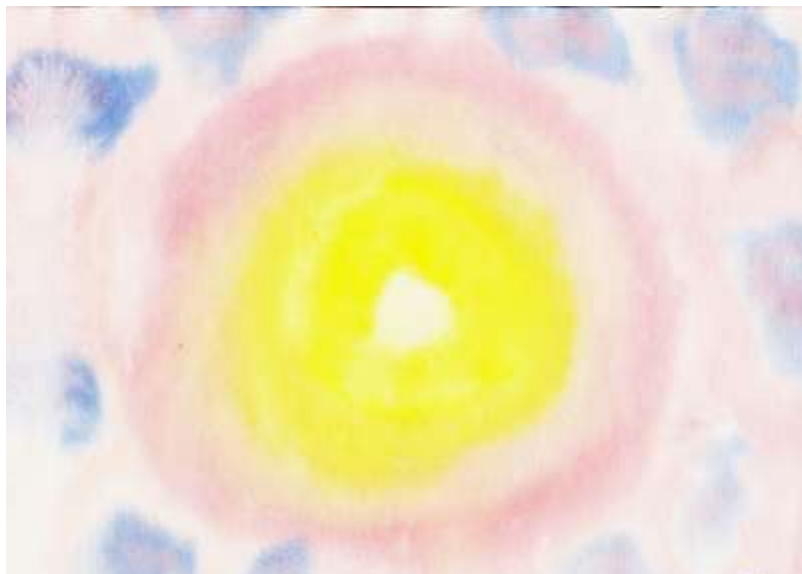
*Egy rózsza zsenge szára
Dsida Jenő fordítása -- ó-
német karácsonyi dal*

Giovanni di Paolo
Az alázat Madonnája
Cca. 1435.

*„Kívül hideg, sötét és sivárság volt. Isten kiáltott: Legyen világosság!”
Gesztelyi-Nagy Barnabás, 3. osztály, teremtéstörténet epocha; vízfestmény*

*„Kis felhőcskéken ezernyi lélek aludt, mint égen a csillag.”
Szabó Zita, 3. osztály, teremtéstörténet epocha; vízfestmény*

*„Isten azt mondta: Teremtsetek élő, zöld növényeket!”
Izsó B.oglárka, 3. osztály, teremtéstörténet epocha; vízfestmény*

BEMUTATKOZNAK ÚJ TANÁRAINK

TÁPAI DÓRA

Mesélnél egy kicsit magadról? Mit végeztél, merre dolgoztál eddig, hogyan vezetett az utad a Waldorf iskolába?

Pécsett születtem és ott is végeztem az iskoláimat. 1991-ben **kezdtem felsőfokú tanulmányaimat** a Pécsi Tudományegyetem **Művészeti Karán. Ének - Zene - Karvezetés szakon** diplomáztam. Zongora volt a hangszerem. **Az egyetemnek két női kamarakórusa és egy vegyeskara volt, évfolyamonként 100-120 fő tanult akkor a karon.** A kórusokat kiváló tanárok vezették, pl. Jobbágy Valér, Tillai Aurél, Várdai István. Én Jobbágy tanár úrtól tanultam a **karvezetést és az ő kórusában énekeltem. Ő ma is a Zeneakadémiaán, karvezetés szakon tanít.** Jártuk a világot a kórusal, Japántól Amerikáig, Európát keresztül-kasul, fantasztikus élményekben volt részünk. **Kórusversenyek, koncertek, turnék... Daliás idők voltak, életem egyik legszebb időszakának tartom az egyetemi éveket.**

Amikor végeztünk, alapítottunk **egy „fél-profi” énekegyüttest, ahol egészen 2000-ig - amíg el nem**

költöztem Pécsről - annak titkára, koncertszervezője és énekes voltam.

Már az egyetemi időkben elkezdtem tanítani a Pécsváradi Zeneiskolában, majd később a Szigetváriban. Szigetváron a zenetagozatos általános iskolában kórusom is volt. Ezért lassan húsz éve, hogy a szakmában vagyok. **Gödöllőre egy kis kerülővel érkeztem...** 2000-ben második házasságom miatt Budapestre költöztem, onnan a férjem munkája révén négy és fél évre Kolozsvárra mentünk, **és végül ide jöttünk „haza” 2006 decemberében.** 2007 januárjában már kezdtem is dolgozni a **Gödöllői Chopin Zeneiskolában.**

Most a szolfézs tanszakot vezetem. Három gyermekem van; 14, 9 és 7 évesek: Blanka, Áron és Csenge.

Tavaly ajánlották nekem, hogy próbáljam ki a Waldorf Gimnáziumot, **mert karvezetőre és énektanár**ra volna szükség, kórust kellené csinálni... ez vonzott ide.

Mik az eddigi tapasztalataid az itteni gyerekekkel és a kórusal?

Sokféle iskolatípusban tanítottam

már, a gimnázium mindig is vonzott. **Meg kell mondanom, így első ránézésre pozitív és negatív élmények is értek a gödöllői Waldorf iskolában.** A pozitív oldalon több minden is áll: a remek hangulat a **tanáriban, a zeneszerető és pártoló kollégák,** gondolok itt pl. a tanári kórusra és a tehetséges diákokra, akik igen jó hangú adottságokkal rendelkeznek!

Különösképpen az énekelni hajlandó fiúkból van itt az átlagnál jóval több. Azt is szeretem a „**férfikar**”-ban, hogy aki énekel, az nem kíméli magát, 5-6 fiú átfújja 15-20 lány énekét.

A lányok között vannak lelkes énekesek, de sokan „**nem teszik oda magukat**” és ez **nehezíti a munkát.** A **negatív élmény főképpen az,** hogy az eddigi munkám során megszoktam azt, hogy ha dolgozunk, akkor figyelnek rám, de itt ezért meg kell küzdenem. Külön energiákat kell megmozgatnom egy kis csendért; zajban nem lehet alkotó tevékenységet végezni, **főleg úgy, hogy a többség fül után tanul,** mert nem tud vagy nem jól olvas kottát!

Heti 1 x 45 percnyi idő egy összkari próbára nagyon kevés, főleg ha abból 10-15 percig csendet kérek! Szóval hullámhegyek és **hullámvölgyek vannak...** Azonban négy hónap után azt kell, hogy **mondjam, kecsgető az itteni kórus alakulása,** mert nagyon kevés munkával is már megszólaltak **dolgok (pl. az őszi húnnepen).** De hosszú út áll még előttünk.

Szerinted a zene, az éneklés mit adhat egy fejlődő emberi léleknek?

Szerintem ez a legfontosabb **dogma, a csecsemő kortól a felnőtté válásig!**

Platon ókori bölcselete szerint a zene minden tudás alapja, mert a lélek akkor - és csak akkor - tudja eldönteni, hogy a hozzá érkezett impresszió jó vagy rossz, ha a zene harmóniája már átjárta és e döntésre való hajlamot kiépítette benne!

Addig képtelen arra, hogy ezt a döntést meghozza! Tehát a zene formálja olyanná a lelket, hogy **bármiről meg tudja állapítani, értékes-e vagy sem.** Azt mondják, hogy a dal a lélek zengése. Aki nem énekel és nem hagyja, hogy **ez a lélekenergia működjön a testében,** az emberségének egy nagyon fontos részét veszíti el, mert az ember: test, lélek és szellem. Ezek közül bármelyik csorbul, az **a másik kettő kárára válik. A görög bölcsektől a későbbi nagy gondolkodókig;** pl. Goethe, Jung és többek között Rudolf Steiner is úgy gondolta, hogy a zene a **„legfőbb” jellem formáló eszköz.**

Úgy gondolom tehát, hogy a zene és az éneklés napi gyakorlata tudná csak biztosítani a mai értékvesztés világunkban egy egészséges **ép lelkületű nemzedék felnevelését.**

Egyébként Kodály Zoltán is erre **tett kísérletet a „Legyen a zene mindenkié!”** jelmondatával elindított kórusmozgalommal az ötvenes-hatvanas években.

Persze az is jó, ha az ember egyedül énekelget otthon a fürdőszobában vagy főzés közben, de a közösségi energia még egy plusz ebben a folyamatban. Amikor sokan énekelünk együtt, akkor az egyéni élményeken túl születik egy közösségi élmény is, és az egy fantasztikus dolog. Mikor megszólal egy kórus, mindenki a saját szólását éneklé benne, de a többiekkel együtt már egészen más harmónia hallatszik. Ez egy kollektív élmény, valamiféle transzcendens dolog, ami hihetetlen

pluszt ad. Ha jó a kórus és kar-nagy összhangja, ez még az arcon is látszik, a pillanat, amikor ez a közös energia átjár mindenkit. Summa summárum: a mai világban, ahol a fókusz elterelődik a lélekről, és az anyagi világra összpontosul, épp a lényegre nem figyelünk: arra, hogy az emberben milyen történések zajlanak, pedig ha belül valami elromlik, akkor az kívül sem működhet jól!

Nagyon szépen köszönjük és Isten hozott nálunk!

KOVÁCS NOÉMI

Mesélnél magadról egy kicsit? Mivel foglalkozol, hogyan vezetett az utad az iskolába?

Azt nyilván tudjátok, hogy Kincs Dalma (12. oszt.) anyukája vagyok. Korábban elkezdtem a Művelődési Intézetnek egy hagyományörző, népi kézművességet továbbadó kurzusát, ami alapján én ezt gyerekeknek taníthatom. Nagyon rákaptam ennek az ízére, így aztán tovább kutakodtam, hogyan lehetne ezt folytatni; így sajátítottam el egy képzés keretein belül, hogyan lehet gyékénnyel, csuhéjjal, náddal dolgozni. Ebben a milióban pedig sok régi kézműves emberrel megismerkedtem,

többek között egy fazekassal is. Az ő személye, munkássága, gondolkodásmódja nagyon megfogott engem, és akkor gondoltam azt, hogy ezt nekem is meg kellene próbálni, bár sosem kedveltem az agyagot. Megtanultam tehát korongozni, cserépkályhát építeni, stb. Közben pedig megismerkedtem a számomra Magyarországon élő legnagyobb művésszel, Kun Évával, aki Veresegyházon él és alkot. Ő egy újfajta technikával, ún. „raku” technikával dolgozik, ami egy Japánból eredő, nagyon-nagyon régi, égetéses technika. (A kerámiát izzó állapotban veszik ki a kemencéből, különböző oxidokkal hintik be, majd hirtelen lehű-

tik. Ettől pedig fantasztikus eredményt lehet elérni, ráadásul nem is lehet tudni előre, hogy pontosan mi lesz belőle.)

Aztán jött a hír, hogy Csepi Szilvia gyermeket vár, s mivel a lányom az iskolába jár, ill. én taníthatom ezeket a technikákat, jött a tanári kar megkeresése, hogy tanítsak az iskolában.

Mik az eddigi tapasztalataid?

Nekem nagyon tetszik, nagyon megkedveltem a munkát a gyerekekkel. Bár az elején nagyon féltem, mert tizenévesekkel eddig nem nagyon volt dolgom, pláne nem huzamosabb ideig. Szoktak engem hívni különböző rendezvényekre, kézműves foglalkozásokra, de ezeken is inkább csak kisebb gyerekekkel dolgoztam. Szóval féltem, de mostmár azt kell mondjam, hogy ez nagyon klassz, és nagyon megszerettem a gyerekeket és a velük való munkát is. A kezdetekkor csináltam egy kis közvélemény kutatást, hogy ki hogy áll az agyaggal, és volt aki elég negatívan nyilatkozott. Azóta viszont már ő is kihozta magából, amit csak lehetett és ez mindannyiunknak pozitív tapasztalat, örömteli eredmény lett. Amikor elmegyünk egymás mellett a folyo-

són, elhangzik a kérdés: „Mikor agyagozunk, Noémi?” És ez egy jó dolog.

Bocsásd meg a provokatív kérdést, de manapság, amikor „nem lehet elég korán elkezdni a felkészülést az élet kihívásaira”, akkor fontos ilyen művészeti tevékenységet végezni az iskolában, agyagozni, stb.?

Nagyon! Minden olyan dolog, ami az ember belső világának kifejezéséről, megmutatásáról szól, az szerintem nagyon jó dolog. Még terápiás céllal is lehet ezeket végezni, de megjelenik benne az anyaföldhöz való viszony is, stb. Ez persze nem csak az agyagozásra igaz, hanem minden más művészeti tevékenységre is. Ezek mind nagyon fontosak. Növelhetik az ember önbizalmát is vagy az is egy nagyon klassz dolog, hogy az ember örömet okozhat valakinek azzal, ha saját maga által készített ajándékkal lepi meg. Mindenképpen nagyon fontos, sőt, az egyik legfontosabb dolognak tartom, függetlenül attól, hogy rohanunk a világban!

Nagyon köszönjük a beszélgetést, és örömmel látunk itt az iskolában, nem csak szülőként!

A szépségben titokzatos természeti törvények nyilatkoznak meg, melyek annak megjelenése nélkül örökre rejtve maradtak volna előttünk,

Johann Wolfgang von Goethe

„A növények a sötét vízfenékből kinőttek, fény után vágyakoztak, egyre magasabbra nőttek ki a vízből.”

Várkonyi Johanna, 3. osztály, teremtéstörténet epocha; vízfestmény

*„Ragyogjatok föl, égbolt fényei!”
Jurás Panna, 3. osztály, teremtéstörténet epocha; vízfestmény*

*„Mihály két kezével fényt vett Isten trónjáról.”
Rodé Szonja, 3. osztály, teremtéstörténet epocha; vízfestmény*

KARAFFY-VIDA VIKTÓRIA

Kérlek, mesélj egy kicsit magadról, honnan jössz, mi van mögötted? Egyszóval, ki vagy te?

Gödöllői vagyok, mindig is az voltam. Középiszkolába és egyetemre is Budapestre jártam. Mindig biológus szerettem volna lenni, egy olyan biológus, mint David Attenborough. Kicsi korom óta szerettem a biológiát, még állatorvos is szerettem volna lenni. Úgyhogy biológia-kémia szakra jelentkeztem az ELTE-re. De át szerettem volna jelentkezni biológus szakra, viszont azt mondták a tanáraink, hogy bennem jobban jelen van a **tanár minőség, és jó tanár leszek**, a kutatói pálya pedig tele van olyasmivel, amit nem fogok szeretni. Így aztán maradtam, és a kémiát is nagyon megszerettem. Miután lediplomáztam, rögtön **munkába álltam: először a 8. kerületben, egy középiskolában.** Ez **egy kéttannyelvű középiskola volt**, ahol két évet dolgoztam. Mivel pedig a biológiát és a kémiát is angolul tanították – én nem, csak a kollégáim -, megszületett bennem a terv, hogy majd én is szeretném ezt angolul tanítani. Így emiatt és egyéb okok miatt is kértem fizetés nélküli szabadságot és kimentem Skóciába. Ott éltem és dolgoztam – felszolgálóként - majdnem két évet. Ott született a kislányom is. Úgy gondolom, Skóciában megta-

nultam angolul, de rájöttem, hogy ez nem elég a biológia tanításhoz. Úgyhogy visszajöttünk és **részmunkaidőben visszamentem abba** az iskolába, ahol korábban dolgoztam, mert szükség volt kiegészítésre. Ezt sajnos rosszul tettem, mert ez sok volt nekem kisgyermekes anyukaként. Így azután – bár tanítani szerettem – otthagytam az iskolát, és egy évet Szombathelyen töltöttünk magánéleti okok miatt. Ezután tehát csak a családomnak éltem. Miután **visszajöttünk Gödöllőre, megtalált** engem a Waldorf iskola. Jóllehet, már Szombathelyen is megérintett, mert a szombathelyi Waldorf iskola mellett laktunk és elért hozzám a hír, hogy biológia tanárt keresnek. Szóval kacérokodtam ezzel a gondolattal, meg a Waldorf pedagógiával, ugyanis nekem a régi iskolámban pont ez nem tetszett, hogy a gyerekek mindig lázadtak minden ellen, ami perzse **egy serdülőnél valahol természetes**, de nem éreztem jól magam a hagyományos keretek között. Úgy éreztem, hogy nem tudom olyan színesen átadni a biológiát, mint ahogy azt szeretném, a gyerekek pedig nem tanulni *akarnak*, hanem tanulniuk *kell*. Így aztán nagyon megörültem, amikor az újságban olvastam a Waldorf iskola hirdetését.

Hogyan látod külső szemmel az arról, amiről kellene. Persze én ebben az iskolában folyó életet, ezt félállásban vagyok, de úgy érzem, ezt a pedagógiát, ezt a tantervet? még nem illeszkedtem be, és egy kicsit kívülálló vagyok itt.

Mielőtt erre válaszolnék, egy pillanatra visszatérnék még oda, hogy **miért keltette fel az érdeklődésemet a Waldorf.** Ahol korábban **dolgoztam, a kéttannyelvű iskolában,** tanítottam a Mayer Marcit. (A tavaly érettségizett osztályunk tagja volt 11. osztályig. – a szerk.) **Ő az egyik legjobb diákom volt, és** – mivel elmondta, hogy Waldorfban tanult előtte – egy nagyon pozitív példa volt számomra. **Lehet, hogy ő kivételesen „jó” gyerek** egyébként is, de megfogott, hogy azt láttam: teljesen másképpen közelít felém és a tananyag felé, akar tanulni. Mert jelentkezni, ki merte mondani amit gondol, még ha nem is volt abban biztos, motivált volt, és elmesélte, hogy a GATE Zöld Klubjába járt, tehát a hobbijában is megjelent az, ami érdekelte. Szóval kiemelkedett a többiek közül. Akkor kezdett el érdekelni a Waldorf. Ezt a szellemiséget korábban nem ismertem. Tanultunk ugyan az egyetemen **Rudolf Steinerről, meg a Waldorf iskoláról,** de nem sokat. A szellemiségével, a háttérben húzódó dolgokkal itt ismerkedtem meg. Meg persze a főtí Waldorf iskolában is, ahová hospitálni jártam.

Ami az iskolát illeti. Nekem negatívumként jelenik meg a kommunikáció itteni jellege. Az információ áramlás itt nem túl jó, **sokszor nem egyszerű meg tudni** dolgokat, az ember nem értesül

Ami a Waldorf pedagógiát illeti. Nagyon más szemlélet. Nekem **egy kicsit nehezebb, ebből fakadóan még tanulnom kell.** Nehézség adódik abból is, hogy a tananyag nagyon másképp van felépítve, mint az állami oktatásban. Így aztán – igaz, hogy van a 13. osztály – nem tudom, hogy lesz-e elég **idő felkészülni egyes tárgyakból,** pl. kémiából az érettségire. Nagyon más a követelmény a közoktatásban, mint az itteni tanterv, ezért számomra nagyon nehéz **összehozni a kettőt. Ez talán még a biológiára is igaz.** Persze nem tudom, hogy a többi tantárgynál ez hogy van. Úgy látom, ez inkább **egy művészeti iskola, és többen járnak ide olyanok, akik inkább művészetek iránt érdeklődnek, és nem a természettudományok iránt.**

Az iskolai életről. Nagyon tetszett a Márton-nap. Tetszik, hogy vannak közös programok. Szerintem a diákok összetartóak, nagyon szép dolog volt, hogy pl. a Márton-napon a nagyok kísérték a kicsiket. Annyira szép volt látni, ahogy a tizenkettedikes megfogja **a kis elsős kezét, és megy vele.** Ilyen szerintem más iskolában nincs. Persze kicsi az iskola, és mindenki ismer mindenkit, ezért kicsit családias is. A tanároknak – ahogy látom – nagyon sok dolguk van, ezért kevésbé tudnak egymásra figyelni, kevésbé, mint kel-

lene. Van egy pár tanár, akivel jókat beszélgettem vagy azt érzem, hogy odafigyelnek rám, de összességében azt mondanám, hogy sajnos nincs idejük egymásra.

Mit találtál meg a biológiában és szerinted mit lehet közvetíteni a biológián keresztül egy felnővekvő embernek?

Nekem az tetszik a biológiában, hogy minden mindennel összefügg. A Waldorf pedagógiában pedig nagyon jó, hogy lehetőség van a tantárgyi integrációra, és meg lehet mutatni az összefüggéseket

más és más szempontokból is. Szerencsés, hogy én tanítom a kémiát is, így meg tudjuk nézni, **mennyire összefügg pl. ez a kettő.** De ezt nem csak a biológiára lehet értelmezni. Az összefüggéseken kívül nagyon megfogott még a biológiában a szépség. Vagy pl. amikor a természetben járok és hallgatom a csöndet, az nekem nagyon megnyugtató. Ezt próbálok tehát átadni a gyerekeknek, hogy lássák meg, ez mennyire szép!

Köszönjük szépen a beszélgetést, és Isten hozott nálunk!

GŐCZE IVÁN

Kedves Iván! Mondanál egy pár szót magadról? Hogyan lettél tanár, merre vezetett az utad idáig, hol dolgoztál? Egyszóval: mit tudhatunk meg rólad?

42 éves vagyok, 1997-ben a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen végeztem történelem-kommunikáció szakon, és attól fogva többé-kevésbé tanárként dolgoztam, különböző oktatási fokon: általános iskolától kezdve szakmunkásképző intézeten át szakközépiskoláig, de voltam kollégiumi nevelőtanár, napközis tanár, tehát mindenféle fokot végigpróbáltam már. Az egyetem előtt tanítóképzőt is végeztem szülővárosomban, Baján. Most pedig adódott ez a lehetőség, és ide kerül-

tem, a Waldorf iskolába, aminek nagyon örülök, mert nagyon jól érzem itt magam.

De jó ezt hallani! Most, hogy már eltelt bő két hónap ebből a tanév-ből és azóta, hogy elkezdted nálunk dolgozni, megosztanád-e a tapasztalataidat, különösképp azért, mert te még külső szemmel tudsz rátekinteni az itteni munkára?

Talán köztudott, hogy a Waldorf iskolákkal szemben mindenféle előítéletek vannak. Én inkább a nemtudás állapotában voltam eddig, de azt kell mondanom, a Waldorf iskola semmivel sem rosszabb, mint egy „civil” iskola. Emberileg pedig egészen mások az itteni gye-

rekek, mint általában a közoktatásban: nyitottabbak, érdeklődőbbek és emberi viszonyulás tekintetében – ha lehet ezt mondani – sokkal értékesebbek. Azt látom, hogy a Waldorf iskola emberileg nagyon sokat ad az itt tanuló diákoknak. Ezt nagyra értékelem.

Mi a véleményed a Waldorf tantervről, már ami a történelem részét illeti?

Kezdetben nehézséget okozott számomra, hogy megszokjam ezt a fajta történelem-felfogást, mivel a tanulmányaim és az eddigi munkám során is egy egészen más rendszerben tanultam, dolgoztam: a kronológiához és az események sorrendjéhez kellett kötődni. A Waldorf tanterv viszont azt teszi lehetővé, hogy egy-egy tananyag feldolgozása során sokkal inkább a történelmi gondolkodást erősítsük. Ez a fajta feldolgozás nekem korábban is szándékom volt, de a közoktatási rendszerben ezt kevésbé lehet megvalósítani. Itt viszont nem sürget a tantervi követelmény, hogy el kell jutni eddig vagy addig a pontig, egy-egy résznél el lehet jobban időzni, és jobban meg lehet mutatni azt, hogy hogyan működik a történelem, és ez nagyon jó a történelmi oktatás szempontjából. Minden örömmel arra törekszem tehát, hogy ezt a részét próbáljam megmutatni a diákságnak.

Egy személyes kérdés: miért épp történelem szakos lettél?

Általános iskolában volt egy tanár-

nőm, aki nagyon megszerettette velem a történelmet, egyrészt ezért. Másrészt pedig családi hagyomány alapján is: édesanyám irodalom-történelem szakos általános iskolai tanár volt, úgyhogy már korán megismerkedtem a tanár lét keserveivel és örömeivel is.

Szerinted miért fontos egy felnővekvő embernek történelmet tanulni?

Érdekes. Erről épp most beszélünk a 12. osztályban. Véleményem szerint, anélkül nem lehet jövőt építeni, hogy nem tudjuk, honnan jövünk és milyen események történtek az emberiség történelme folyamán. Tehát egyfelől a jövőépítés miatt. Másfelől le lehet és le kell vonni a történelem tanulságait. Nem feltétlenül erkölcsi vagy egyéb szempontú megítéléssel színezve, de – azt gondolom – ha a diákok hallanak ezekről az eseményekről, akkor magukban feltétlenül levonják a következtetést; ehhez persze nyilván én is hozzásegíttem őket. A történelem tehát tanít, hiszen az élet tanítómestere.

Köszönjük szépen, és szeretettel üdvözlünk iskolánkban a Dióhéj hasábjain keresztül is!

*A tanárokkal az interjúkat készítette:
Türkóssy Szilárd*

BESZÉLGETÉSEK "FÉSZEKHAGYÓKKAL"

Interjú

ÓRY JÚLIÁVAL

2004-ben érettségizett és 2010-ben diplomázott diákunkkal

Az interjút készítette: Türkössy Szilárd

Mikor is érettségiztél és - ha emlékszel és publikus - milyen átlaggal? Mennyire okozott neked nehézségeket az érettségi?

2004-ben érettségiztem az iskola **első érettségiző osztályában**, ráadásul a szóbeli vizsga napján én **voltam a legelső vizsgázó**. Szóval büszkén mondhatom, hogy én **tettem le először az érettségit a Gödöllői Waldorf Iskola történetében**. Az átlagom is publikus: minden tárgyból ötösre végeztem. Számomra egyáltalán nem jelentett nehézséget az érettségi egyetlen tárgyból sem, még a matekot is sikerült hibátlanul megírnom, pedig erre azért nem számítottam. **A választott tárgyam a rajz és műalkotások elemzése volt**, ami az egyetemi felvételigre való készülésem **miatt volt könnyű, nyelvi érettségit pedig nem kellett tennem**, mert már korábban letettem a középfokú német nyelvvizsgát. Inkább csak azért volt különösen izgalmas - **és emiatt felemelő** - az érettségi, mert az egész iskola éle-

tében ez egy nagyon nagy esemény volt, tele várakozásokkal és elvárásokkal.

Utána merre vitt az utad? Oda tudatosan első helyen jelentkezted vagy ez már második hely volt, ahová felvettek?

Az ELTE bölcsészkarára jelentkeztem, **művészettörténet szakra**. Annyira tudatos volt ez a döntésem, hogy a felvételi jelentkezési lapot csak erre az egyetlen szakra és csak erre az egyetemre adtam be. Egy lapra tettem fel mindent, de így utólag úgy emlékszem, hogy nagy bizonyosság volt bennem **nem afelől, hogy sikerülni fog**. Még ha tudtam is, hogy nagyjából tízszeres a túljelentkezés. Igazam **lett, elsőre felvettek**.

Voltak-e gondjaid a felvételi eljárásban, hogyan ment a felvételed? Milyen pontszámmal vettek fel? Kellott-e külön is készülnöd?

2004-ben volt a régi rendszerű

érettségi utolsó éve, ezért külön kellett felvételizni. Kétfordulós - írásbeli és szóbeli - felvételit kellett tennem művészettörténetből. A sikeres írásbeli volt a feltétele annak, hogy behívjanak a szóbeli-re. A felvételire felvételi előkészítőn készültem fel, a teljes tanévben jártam a budapesti Trefort Gimnázium előkészítőjére, szombatonként négy órában. E nélkül nem sikerült volna a felvételi. Nagyon szerettem a Waldorf iskolában Dvorszky Anikó művészettörténet óráit is (biztos, hogy ez a háttér nagyban befolyásolt a pályaválasztásban), de a felvételi követelmények nagyon magasak voltak. 2004-ben 120 pontos felvételi rendszer volt. Nekem 116 pontom lett, a felvételi küszöb pedig 110 pont volt. Érdekes adalék, hogy először hivatalosan 113 pontot kaptam, de a szóbeli felvételin a felvételiztető tanárok elolvasták az írásbeli dolgozatomat, és fellebbezést javasoltak, mert ők magasabb értékűnek gondolták a munkámat. Már akkor eldöntötték, hogy fel akarnak venni, és be akarták biztosítani a helyemet. Igazuk lett, mert „jóváírtak” nekem még 3 pontot.

Hány év alatt végezted el az egyetemét?

Idén június 21-én tettem le az államvizsgát, tehát a hatodik évem végén. De tulajdonképpen 5 év alatt végeztem minden tanegységemmel; ami miatt húztam az időt, az a szakdolgozat megírása

**Kincs Dalma (12. osztály)
Szabad formák - mésző**

volt. Két szakdolgozatot is meg kellett írnom, mivel a bölcsész-képzés mellett elvégeztem a tanári szakot is az ELTE-PPK-n. A művészettörténet szakos szakdolgozatomon nagyjából másfél évet dolgoztam, kisebb-nagyobb szünetekkel. De a komoly kutatómunka miatt szükségem volt ennyi időre. Most nyáron tehát két külön diplomát kaptam: az egyikben az áll, hogy művészettörténet szakos bölcsész, a másikban pedig az, hogy művészettörténet szakos tanár.

Hogyan emlékszel vissza a Waldorf iskolára? Mit adott neked ez az iskola? Mik a legkedvesebb em-

lékeid? Hogyan emlékszel vissza a tanáraidra? Szerinted a Waldorf iskolai tanáraid milyen értékekkel és milyen hiányosságokkal bírtak a te személyes megítélésed/élményeid/benyomásaid nézőpontjából?

Csak pozitívan tudok visszagon-
dolni a Waldorfos éveimre. Már az
**első óvodás csoportban benne
voltam, szóval 14 év az életemből
„Waldorfozással” telt... Nagyon
hálás vagyok a szüleimnek, hogy
merték vállalni, hogy úttörő Wal-
dorf-szülők legyenek. Nagyon jól
éreztem magam végig, nagyon
szerettem, szeretem az osztálya-
mat és a tanárait. Igazán jó,
fiatal és lelkes tanári gárda vett
minket körül, sokakkal nagyon
„összenőttünk” az évek alatt. A
tanári gárda „gyenge” oldala egy-
ütt az „erős” oldala is volt: sok
fiatal, kezdő tanár, akik sok min-
dent rajtunk, velünk együtt ta-
nultak meg. A kísérletezés terepe
volt ez mindenkinek. A legna-
gyobb élményeim talán az osztá-
lyunk színházi előadásaihoz kö-
tődnek, de a hétköznapok is kel-
lően élménydúsak voltak.**

Milyen éves munka témát választottál 12. osztályban? Láttad-e valamilyen értelmét, eredményét annak, hogy ezt megcsináltad?

A választott témám a színek volt.
A színekről való beszéd lehetséges
(tudományos) területeit foglaltam
össze tulajdonképpen. Fizika, fizi-
ológia, pszichológia, Goethe és

Steiner színtana, a festékanyagok
**és persze a színek a művészet
szemszögéből. Mindent igyekez-**
tem összeszedni, amit csak a té-
mában találtam. Ma visszanezve
erre a dolgozatra persze ordítanak
rőla a hibák (alapos lábjegyzetek
és hivatkozások nélkül ma már
nem adnék ki a kezemből sem-
mit), de 12. osztályos szinten ak-
kor megállta a helyét. Élveztem a
munkát, nagyon jó és hasznos
dolognak tartom az éves munka
„intézményét”. A nyilvános elő-
adás volt az igazán nagy feladat,
akkor nagyon izgultam. De jó volt
megtapasztalni, hogy képes va-
gyok nagyobb közönség előtt is
előadni. Erre a képességre az
egyetemen nagy szükség volt.

*Hogyan emlékszel vissza az ünne-
pekre, hóünnepekre? Szerinted
játsszanak ezek ma valamilyen
szerepet is az életedben?*

A Waldorf iskola alappillérei az
ünnepek. Ritmust adnak az év-
nek, jó, hogy mindig van mire ké-
szülni, van mit várni. Nagyon sze-
rettem a Mihály-napot (utálok ko-
rán kelni, de kisiskolásként ezen
a napon azonnal kipattant a sze-
mem hajnali 4-kor), a Márton-
nap pedig az egyik legkedvesebb ün-
nepem. Most is mindig erre gon-
dolkodom november 11-én, néha el is
tudtam menni az iskolába, az
idén sajnos nem. Nagyon szép
emlékeket jelentenek ezek az él-
mények. Egyedül a farsangért
nem tudtam, tudok lelkesedni.
A hónapünnepek is jó élményként

maradtak meg bennem. Az általános iskolában még különösen izgalmas ez minden gyereknek, szeretjük a többi osztály produkcióit is végignézni. A mi osztályunk szerintem különösen élvezte, hogy fürdött a figyelemben: mindig mi voltunk a legnagyobbak, mi csináltunk mindent először. Igazán jól esik az embernek, amikor a pici alsósok áhitattal figyelik a „nagyok” előadását... A gimnáziumban, különösen a vége felé már többször nyűgnek éreztem, sokkal nehezebben hoztuk össze valami normális produkciót.

Hogy emlékszel vissza az euritmia-ára? Mit jelentett ez neked akkor és most?

Az euritmiahoz való hozzáállásom eléggé változékonyan alakult. Óvodásként, kisiskolásként nagyon szerettem az euritmia órákat, de később, úgy 8., 9., 10. osztályban csökkent a lelkesedés. De nem csak bennem, az egész osztály így volt vele, úgyhogy gondolom ez életkori sajátosság volt. A gimnázium vége felé ismét szerettem csinálni, és hát Horváth Györgyi órái nagyon jók voltak! **Ma már felnőtt fejjel sokkal jobban értem, hogy miért is fontos az euritmia. De azt nem állíthatom, hogy most hiányzik az életemből. Bár elképzelhető, hogy ha mondjuk egy „szakkör” keretében újra elkezdeném csinálni, ismét rá tudnék kapni az ízére.**

Milyen negatívumokra emlékszel

az iskolával kapcsolatban? Milyen nehézségekkel kellett megküzdened, ami az iskola hiányosságai-ból fakadt? Mire nem készített fel téged ez az iskola?

Az egyetlen igazán negatív élményem hatodik osztály végén történt: akkor úgy tűnt, nincs folytatása az iskolának, hetedik osztályba már nem mehetünk. Mindenki kereste az új iskolát, én - több osztálytársammal együtt - az aszódi evangélikus gimnáziumba mehettem volna. Nagyon nehéz volt ezt a bizonytalanságot végigélni, a hatodik osztály végi évzáró hónapünnep kifejezetten a búcsú jegyében zajlott. Hatalmas megkönnyebbülést jelentett, hogy nyáron kiderült: mehetünk hetedikbe! Persze többen úgy döntöttek, hogy maradnak az új helyükön, így kevesebben folytattuk.

Milyen különbségeket látsz a régi osztálytársaid és az egyetemi csoporttársaid, diáktársaid között? Tartod a kapcsolatot a Waldorf iskolai osztálytársaiddal?

Nem tudok különbségekről beszélni. Az egyetemen is sikerült megtalálnom azokat az embereket, akikkel közös az értékrendünk és akikkel jókat tudok beszélgetni; teljesen függetlenül attól, hogy ki milyen iskolából érkezett. Persze itt a közös érdeklődés a kulcsszó. Az osztályal igyekszünk tartani a kapcsolatot, kb. negyedévente sikerül összehozni egy találkozót, ilyenkor általában

beülünk valahova Pesten. Tizenhárman érettségiztünk, de ezekre az alkalmakra szoktak jönni olyan emberek is, akik már a gimnáziumot sem velünk járták, de nagyon jóban vagyunk a mai napig. Van **olyan barátnőm az osztályból** persze, akivel heti szinten tartom a kapcsolatot. Sikerült megtartani az öt éves érettségi találkozót is, sok tanár is eljött. Ez egy igazán jól sikerült kerti parti volt.

Könnyen beilleszkedtél? Mik voltak a legnagyobb nehézségeid az egyetemen az elején? Hogyan fogadtak el téged, mint Waldorf iskolást? Volt-e megbélyegzettség érzésed?

Az egyetem az elején mindenkinek

Lacza Fruzsina (12. osztály)
Szabad formák - mészke

teljesen új élmény, új terep. Szerintem itt újra tiszta lappal indul mindenki: az sem igazodott el jobban a **kreditrendszer útvésztojé**-ben, aki hagyományos gimnáziumból érkezett. Hamar beilleszkedtem, több embert is felvettek **abból az előkészítő csoportból**, ahová én is jártam, így már az elején sem voltam egyedül. A Waldorf iskolás háttterem miatt nem ért semmiféle hátrány, nem is volt ez téma. Ha valamiért kiderült vagy rákérdeztek, akkor sem csodálkozott nagyon senki.

Milyen előnyeid voltak az egyetemen abból fakadóan, hogy Waldorf iskolás voltál?

A tanárképzés kurzusain nagyon jól jött, hogy waldorfos vagyok. Szinte minden szemináriumon **be tudtam vetni előadástémaként**, ezt mindig igényelték is, amikor megmondtam, hogy itt végeztem. A tanári szakdolgozatomhoz is használtam ezt a háttteremet. A **Novus Művészeti Iskoláról írtam** a szakdolgozatot, ahol a tanítási gyakorlatomat töltöttem. A dolgozat egy részében csináltam egy rövid összehasonlító elemzést a két iskoláról.

Milyen eredményekkel diplomáztál?

Jeles lett mind a két diplomám.

Mit csinálsz most? Milyen terveid vannak a közelebbi és a távolabbi jövőre nézve?

Április óta a FUGA Budapesti Épí-

tészeti Központban dolgozom asz-szisztensként. Ez egy V. kerületi építészeti központ és galéria (nagyon jó helyen, a Petőfi Sándor utcában), 3 hetente nyíló építészeti és képzőművészeti kiállításokkal. A FUGA rendszeresen helyet ad konferenciáknak, előadásoknak, zenei programoknak is, **szóval egy nagyon pörgő, magas színvonalú hely, ahol nagyon jól érzem magam.** Igazán jó gyakorlóterep, ahol az építész szakma és a **saját szakmám legjobb képviselőivel** is rendszeresen találkozom, ismerkedem. A szakdolgozatomat kortárs építészeti témából írtam, így ez a hely szinte nekem lett kitalálva. A további terveim között szerepel még a tanulás (szakirányú továbbképzés, esetleg PhD), és persze jó lenne egyszer csak egy külföldi ösztöndíjat megszerezni. Úgy érzem, hogy megtaláltam a hivatásomat, a **legfontosabb szakmai célkitűzés pedig az lenne, hogy önálló kurátorként**

„alkothassak” kiállításokat.

Végül pedig még egy, a jövőre vonatkozó kérdés: A gyermekedet Waldorf iskolába íratnád?

Az első válaszom persze az, hogy igen, remélem, hogy a leendő gyerekeim is Waldorf iskolások lehetnek majd. Alaposabb végiggondolás után a válasz azonban nem **egyértelműen igen: Waldorf iskola és Waldorf iskola között óriásiak lehetnek a különbségek.** Akkor tudnám nyugodt szívvel Waldorf iskolába járatni a gyerekeimet, ha úgy látom, hogy az az iskola biztos lábakon áll (anyagilag és szellemileg is), és a tanári kar jó pedagógusokból áll, akik magas színvonalon és odaadóan végzik a munkájukat.

Köszönjük szépen a beszélgetést és a legjobbakat kívánjuk neked az életedben!

Juhász Gyula: Rorate

*A kéklő félhomályban
Az örömcécs ragyog,
Mosolygón álmódoznak
A barokk angyalok.*

*A gyertyák rendre gyúlnak,
A minisztráns gyerek,
Mint bárány a mezőben
Csenget. Az árny dereng.*

*Hideg kövön anyókák
Térdelnek. Ifju pap
Magasba fölmutatja
Szelíden az Urat.*

*Derűs hit tűnt malasztját
Könnyezve keresem.
Ó gyönyörű gyerekség,
Ó boldog Betlehem!*

A MOBILTELEFON SUGÁRZÁSA

A cikk eredetije megjelent: Das Goetheanum, 2009. július 10.

Kevesen vannak ma, akiknek ne lenne mobiltelefonja. Mivel jár azonban ezeknek az eszközöknek a mindennapi használata az emberekre és a természetre nézve? A cseh szerző intenzíven mélyed el ebben a témában, mely számára torz képe csak annak, amit a tudati lélek embere feladatának tekint: a testvéri összekapcsolódás szelleme.

A nagy háló

Égészségi következmények

Ahhoz, hogy mobiltelefon segítségével teremthessünk egymással kapcsolatot, szükség van egy technikailag létrehozott, nagyfrekvenciás mezőre (HF EMF). Ahol egy mobil jelhez jut, ott egy mesterségesen előállított mikrohullámú mezőben tartózkodunk. (A szokásos mobil frekvenciája 900-1800 MHz, az UMTS technológia 2000 MHz, míg a drótnélküli házi telefonoké 1900 MHz.) Manapság a „lefedettségi” mezeje a legtöbb helyen 100%, tehát életterünket teljesen áthatják ezek a sugárzó mezők. (Egy brnoi mérnök méréseit 50 évvel ezelőtt végezte, melyeket most újra mértek. Eszerint környezeti terhelésünk HF EMF tekintetében ezerszeresére, bizonyos frekvenciáknál az akkori érték milliószorosára nőtt.) Felmerül tehát a kérdés: milyen hatással lehet ez a mikrohullámú sugárzás szervezetünkre? (info: radomil.hradil@pro-bio.cz)

Számos tudományos tanulmány készült, melyek azt mutatják, hogy ezek a mezők hatással vannak az élő sejtekre, a kötőszövetre, a szervekre, azon törvényesen megállapított határok alatt is, melyek kielégítő egészségügyi védelmet kellene biztosítsanak. (És itt nem is a hővel járó befolyásokról van szó.) Olyan zavarok ezek, melyek a szubjektív érzeteket befolyásolják, ilyen az állandó fáradtság, a koncentráció képességének hiánya, az emlékezet gyengesége, szédülés, izgatottság, alvászavarok, szívritmus zavarok, mirigyműködési zavarok, a vérkép megváltozása, stb.

Még a gyerekek autizmusa és viselkedészavarai is összefüggésben állnak a HF EMF mezőkkel, azon anyák gyermekeinél, akik várandósságuk idején gyakran használtak mobiltelefont. Nagyon sokatmondó az ún. freiburgi felhívás 2002-ből, melyet több mint 3000 orvos írt alá. Ebben felsorol-

ják azokat a zavarokat, melyek a mobiltelefon használatával függhetnek össze.

Peter Semm a frankfurti egyetem professzora, aki felfedezte, hogy milyen befolyással van az elektromágneses érzékenység a **melatonin hormon működésére**, a természetre gyakorolt hatásokra **is felhívta a figyelmet**: „Végül a biológia is utal arra, hogy nem csak az ember, hanem a háziállatok és egyéb teremtmények is **el kell viseljék a leírt sugárzást.**” És valóban; az állatoknál is megfigyeltek ilyen jellegű hatásokat, különösen a teheneknél, borjaknál és a disznóknál, de a méheknél és a madaraknál is.

A határértékek határai

Vajon miért nem óvnak meg bennünket jobban a politikusok és a törvényhozók? Az elmúlt évszázad 90-es éveiben a WHO és az EU azon fáradoztak, hogy harmonizálják a nemzetközi határértékeket. Ez azonban akkor azt jelentette, hogy a határértékeknek olyan magasnak kell lennie, hogy ne akadályozza e technológia további terjedését. Ezt pedig egy újonnan alapított bizottság (az ICNIRP) „biztosította”.

A 2003-ban elhunyt Neil Cherry, újzélandi professzor erről a harmonizálásról már 2000-ben így vélekedett: „Jó volna, ha az ICNIRP irányvonalában olyan határértékeket írna elő, melyek biztonsággal védenék a lakosságot. Az idevonatkozó tudományos kutatási eredmények szerint

Gorácz József (12. osztály)
Szabad formák - mésző

azonban a terhelési határértékek nagyságrendekkel magasabbak ennél.”

Ennek ellenére ezek a határértékek a mai napig tartják magukat. Hogy miért, az kiderül, ha megnézzük a telekommunikációs vállalkozások éves nyereségeit. Ezek egyedül Csehországban meghaladják az egymilliárd Eurót! A mobiltelefonok számát Csehországban 13 millióra becsülik, azaz 1,3 mobil fejenként. A mobiltelefonok száma világszerte mintegy 3-4 milliárdra tehető.

A lénytagokra kifejtett hatás De vegyük végre a dolog legfontosabbját: hogyan hatnak a ma engedélyezett határértékek az ember

lénytagjaira? Amikor feleségemmel egy HF EMF által erősen szennyezett lakásba költöztünk (2000 mikrowatt/m² feletti), akkor extrém alvászavarok, rémálmodok jelentkeztek nálunk, melyeket az immunrendszer zavarai (allergiák, etc), kísérték. Egy éjjel megéltém magamat a testemen kívül attól rettegve, hogy nem tudok visszatérni oda. Heves „birkózás után” végül sikerült visszatérnem testembe, és felébrednem. Ez az élmény volt a kulcsa annak a felismerésnek, hogy az elektromágneses mezők „belezavarnak” az inkarnációs és exkarnációs folyamatokba, az Én és a többi lénytag kapcsolatát éri zavar.

Kőhalmi Luca (12. osztály)
Szabad formák - mészki

Az alvás szent dolog. Ekkor szellemi részünk visszatér tulajdonképpen hazájába, az istenekhez. Alvás közben az angyalok dolgoznak asztráltestünkön, képeket alkotva abban, melyek két-féle impulzust testesítenek meg: a testvériesség impulzusát az emberi fajban, valamint a másik emberben elrejtett „isteni lény meglátásának” impulzusát (nem pedig egy magasan fejlett állatét). (Rudolf Steiner: A halál, mint az élet változása (GA 182), előadás 1918. okt. 9. (Hogyan tevékenykedik az angyal asztráltestünkben?))

Mint már említettük, az elektromágneses mezők zavarják a melatonin képzést is, mely alvás közben történik a tobozmirigyben. Erről a szervről Rudolf Steiner azt mondja, arra szolgál: „hogy Isten beléje költözhesse”, és az ember „ezen szerv segítségével léphet kapcsolatba az istenséggel”. (Rudolf Steiner: Az ezoterikus órák tartalmaiból (GA 266/1), előadás 1906. április 18.)

Talán lassan sejthető a globális elektromágneses terhelés hatásiránya... (Pl. allergiás reakcióink végülis felfoghatók az Én és a test „harcának”).

Az emberiség „hálózata”

A mobilok nem terjedhettek volna el ilyen sebességgel, ha nem az ember szükségletei kívánták volna. De hát mi egy szükséglet? Azt látjuk, hogy az embereket ezzel a technológiával „összekötik”, mintegy állandó kommunikációban állnak egymással. Így válik az

egész egy hálózattá.

A korábbi időkben az ember közösségekben élt, melyben a tagok tudata rendkívül szoros volt. Annyira, hogy törzsi Én-ről lehetett beszélni. Az individualizálódás következtében a 20. század végére mindenki individuummént állt magában, mintegy elvágva a többiektől.

Nem volt nehéz tehát az elmúlt évtizedekben felismerni az emberiség igényét ennek áttörésére, sőt észlelhető egy érzékfeletti, anyagtól független összekapcsolódás képessége is. Az idők szelleme azt mutatja, hogy ismét egymáshoz kell közeledjünk, hogy egy új emberiségszintű közösséget képezzünk. Ehhez azonban az egyetlen valódi út, érzékszervek feletti képességeink iskolázása, fejlesztése: intuitív irányban. Mert szellemünkben kell találkozunk, nemcsak az anyagi síkon.

Vizsgálat: szeretetből

Milyen gyakori tünet: az arimáni erők felajánlanak nekünk egy lát-szólagos kielégülést jogos igényeinkre; de egy „külső készülék” nem lehet képes belső képességeink helyettesítésére. Soha sem képes egy szükséglet valódi kielégítésére, csak tovább gerjeszti azt. Ez gyakran megbénítja saját belső

képességeinket, ami a szükséglet tényleges kielégítését hiúsítja meg.

A technika kommunikációs eszközeivel inkább eltávolodunk célunktól: az intuitív kommunikáció elérésének képességétől, a szellemi világtól. Teljesen ráhagyatkozunk a mobiltelefonra, nem figyelve azokra a csendes intésekre, melyekkel a szellemi világ szól hozzánk. Röviden: szellemi hallásunk elsüketülése fenyeget bennünket.

Az elmondottak alapján a mobiltelefon technológiája: kétségbeejtő fenyegetés. A magasabb érzékfeletti képességek azonban nem jönnek létre olyan egyszerűen, ehhez sok munka kell. A magasabb fokozatra emelkedés nem megy igyekezet és erőfeszítések nélkül...

A tényeket látva megérthetjük, hogy testi-anyagi létünket szellemi fejlődésnek is követnie kell, ami sokkal nehezebb. A technikát illetően nyitott, éber szemekkel kell figyelni az illúzió és manipuláció eseteit, ha kell, fellépve ezek ellen.

Magunkban pedig keresni kell az intuitív képességek, a valódi kapcsolatok ápolását.

Fordította: Orosz Iván

Egyik oldalról fergetegként közeledik a szellemi világ, hogy megnyilatkozhasson, a másik oldalon pedig az embernek kell erőt szereznie ahhoz, hogy fáradságos munkája árán a legmélyebb anyaghoz kötöttségéből a szellemi megnyilatkozásokhoz emelkedjék, és azokat újra magába fogadja.

Rudolf Steiner

FREIBURGI FELHÍVÁS

Interdisziplinäre Gesellschaft für Umweltmedizin e. V.

(Interdisziplináris Társaság a Környezetegészségügyi Orvoslásért)

IGUMED, Bergseestr. 57, 79713 Bad Säckingen

Tel. 07761 913490, FAX 913491, e-mail: igumed@gmx.de

2002. október 09.

Embertársaink iránt érzett felelősségtudatunktól indítva – mi mint valamennyi szakterület, különösen a környezet-egészségügyi orvoslás elismert orvosai -, fordulunk az orvos-társadalomhoz és azokhoz akik a közegészségügy és a politika felelős területein dolgoznak, valamint a nyilvánossághoz.

A legutóbbi években pácienseink körében a súlyos és krónikus megbetegedések drámai növekedését figyelhettük meg, különösen:

- Tanulási, koncentrációs, és viselkedési zavarok (pld. a figyelem hiányának zavara – szaknyelven ADD – Attention Deficit Disorder)

- A vérnyomásértékek rendkívüli ingadozása, amit egyre nehezebb gyógyszeres kezeléssel befolyásolni

- Szívritmus zavarok

- Szívrohamok és szélütések növekvő előfordulása a lakosság egyre fiatalabb rétegeiben

- Kóros agyi elváltozások (pld. Alzheimer-kór) és epilepszia

- Rákos megbetegedések: leukémia, agydaganat

Ezen túlmenően, számos rendelkezés folytonosan növekvő előfordulását tapasztaltuk, amelyeket

gyakran félrediagnosztizáltak a betegeknél:

- Fejfájások, migrének

- Krónikus kimerültség

- **Belső nyugtalanság**

- Alvászavarok: álmatlanság és nappali fáradtság

- Fülcsengés, fülzúgás (Tinnitus)

- **Fertőzések iránti fogékonyság**

- Ideg- és kötőszöveti fájdalmak, amelyek a szokásos okokkal nem magyarázhatók

hogy csak a legfeltűnőbb szimptomákat

említsük. Mivel betegeink lakóhelye és életstílusa ismertek számunkra - különösen egy

gondosan végzett kikérdezést követően - , világos időbeli és térbeli összefüggést látunk ezen betegségek

megjelenése és a nagyfrekvenciás mikrohullámú rádiósugárzás

megkezdése között, amelyek eredete például :

- Mobiltelefon adóállomás üzembehelyezése a közvetlen környezetben

- Intenzív mobil telefon használat

- Digitális zsinór nélküli telefon üzembehelyezése a lakásban vagy a szomszédban

- Már nem hiszünk abban, hogy pusztán véletlen egybeesésről van szó, mivel :

- Túlságosan gyakran tapasztaljuk bizonyos betegségek feltűnő gyakoriságát azok előfordulási helyével egybeeső nagyfrekvenciás mikrohullámú rádiósugárzással szennyezett területeken, ill. lakásokban;

- **Túl gyakran előfordul, hogy egy betegség hónapok, vagy akár évekig tartó panaszai viszonylag rövid idő alatt megszűnnek egy, a beteg lakóközvetében lévő rádióadó sugárzásának csökkenését vagy megszűnését követően.**

- Túlságosan gyakran igazolják megfigyeléseinket a helyszínen végzett épület-öko-biológiai mérések rendkívül magas intenzitású elektromágneses rádió-sugárzást mutató eredményei.

Mindennapi tapasztalataink alapján, az 1992-ben bevezetett és azóta az egész Földet lefedő mobiltelefon-technológiát, és az 1995 óta kapható (DECT szabvány szerinti) zsinór nélküli digitális telefonokat tartjuk ezen végzetes fejlemények kiváltó okának. Az ember többé már nem tud elmenekülni ezen pulzáló mikrohullámok elől. **A már amúgy is jelenlévő vegyi és fizikai káros hatásoknak növelik a kockázatát, tovább terhelik a szervezet immunvédelmi rendszerét, és a szervezet egyelőre még működő védekező szabályzó mechanizmusát felboríthatják. A várandós nők, a gyermekek, a serdülők, az idősek és a betegek különösen veszélyeztetve vannak.**

Az egészség helyreállítására tett gyógyítási erőfeszítéseink egyre

kevésbé hatásosak, egyre gyakrabban bizonyulnak sikertelennek: A rádióhullámok akadálytalan és folyamatos betörése élet- és munkaterünkbe - különösen a hálószobákba, amely a pihenés, regenerálódás és gyógyulás legfontosabb helye -, állandó stressz okozója, és a betegek alapos felépülésének akadályozója.

Tekintettel ezen nyugtalanító fejleményekre, magunkra nézve **kötelezőnek tartjuk felhívni a nyilvánosság figyelmét megfigyeléseinkre, különösen azok után, hogy a német bíróságok a mobiltelefon sugárzást „tisztán hipotetikus”-nak, csupán feltevésen alapulónak tekintik. (lásd. a Karlsruhei Szövetségi Alkotmánybíróság és a Mannheimeri Alkotmánybíróság 2002 tavaszán hozott ítéleteit.)**

Amit mi mindennapi gyakorlati munkánk során tapasztalunk az minden, csak nem hipotetikus! **A krónikus betegek növekvő számát látjuk, ami egy felelőtlen „biztonsági határérték politika” következménye, amely ahelyett, hogy a lakosság védelmét tekintené cselekvési célnak a mobiltelefon rádiósugárzás rövid- és hosszútávú káros hatásaival szemben, aláveti magát egy már régóta veszélyesnek elismert technológia diktátumának és érdekeinek. Meglátásunk szerint ez a kezdetét jelenti egy rendkívül komolyan veendő fejleménynek, amely sok-sok ember egészségét fogja veszélynek kitenni. Már nem hagyatkozhatunk további, irreális kutatási eredményekre, amelye-**

ket tapasztalataink szerint gyakran befolyásol a kommunikációs iparág, miközben bizonyító erejű vizsgálatokat nem vesznek figyelembe. Sürgetően szükségesnek tartjuk az azonnali cselekvést!

Mint orvosok, mindenekelőtt betegeink érdekeit képviseljük. Minden érintett fél érdekében, akinek **alapvető jogát az élethez és a testi épséghez** most kockára teszik, mi most felhívással fordulunk mindazokhoz, akik a politika és a közegészségügy területén felelősek.

Kérjük, hogy teljes befolyását latba vetve támogassa követeléseinket:

Új, az egészséget nem károsító kommunikációs technikák kifejlesztését, melyek bevezetését független szakértői kockázatmértékelések előzik meg, és azonnali intézkedésként, ill. átmeneti szabályozásként:

- Az adóteljesítmények és rádiósugárzási terhelések megengedett **határértékeinek jelentős csökkenését** egy biológiailag indokolt biztonságos szintre, különösen a lakó- és pihenő övezetekben.

- A helyi lakosoknak és közösségeknek beleszólási jogot az **antennák elhelyezését illetően (ami egy demokráciában természetes kelle-ne, hogy legyen)**

- A lakosság, különösen a mobiltelefon használók felvilágosítását, **az elektromágneses mezők egészségkárosító kockázatairól**

- A mobiltelefon kisgyerekek általi használatának betiltását, és a **serdülők mobiltelefon használatá-nak korlátozását**

- A mobiltelefon és a digitális zsinór nélküli (DECT) telefonok használatának megtiltását óvodákban, **iskolákban, kórházakban, nevelő intézetekben, rendezvényközpontokban, középületekben és közlekedési eszközökön** (az ezeken a helyeken érvényes dohányzási tilalomhoz hasonlóan)

- Mobiltelefon és rádiósugárzásmentes zónák kialakítását (hasonlóan az autómentes övezetekhez)

- A zsinór nélküli telefonokra vonatkozó DECT szabványok felülvizsgálatát azzal a céllal, hogy a rádió-sugárzás intenzitása és a **tényleges használati idő csökkenjen**, és a biológiailag kritikus **pulzáló rádiósugárzás elkerülhető** legyen

- Az ipartól független kutatást, amely végre figyelembe veszi a **bőségesen rendelkezésre álló klinikai** kutatási eredményeket és a mi orvosi megfigyeléseinket.

Az első aláírók között szerepelnek :

Dr. med. Thomas Allgaier, Általános orvoslás, Környezetegészségügyi orvoslás (Heitersheim)

Dr. med. Christine Aschermann, Neuro-fiziológia, Pszichoterápia (Leutkirch)

Dr. med. Waltraud Bar, Általános orvoslás, Természetgyógyászat, Környezetegészségügyi orvoslás (Wiesloch)

Dr. med. Wolf Bergmann, Általános orvoslás, Homeopátia (Freiburg)

Dr. med. H. Bernhardt, Pediátria (Schauenburg)

Dr. Karl Braun von Gladiü, Általános

orvoslás, Holisztikus orvoslás (Teufen)
Hans Bruggen, Belgyógyászat, Tüdőgyógyászat, Környezetegészségügyi orvoslás, Allergológia (Deggen Dorf)
 Dr. med. Christa-Johanna Bub-Jachens, Általános orvoslás, Természetgyógyászat (Stiefenhofen)
 Dr. med. Arndt Dohmen, Belgyógyászat (Bad Säckingen)
 Barbara Dohmen, Általános orvoslás, Környezetegészségügyi orvoslás (Bad Säckingen)
 Verena Ehret, Orvos (Kotztting)
 Dr. med. Joachim Engels, Belgyógyászat, Homeopátia (Freiburg)
 Karl-Rainer Fabig, Gyakorló orvos
 Dr. med. Gerhilde Gabriel, Orvos (München)
 Dr. med. Karl Geck, Pszichoterápia (Murg)
 Dr. med. Jan Gerhard, Pediátria, **Gyermek/serdülő pszichiátria (Ahrensburg)**
 Dr. med. Peter Germann, Orvos, Környezetegészségügyi orvoslás, Homeopátia (Worms)
 Dr. med. Gertrud Grunenthal, Általános orvoslás, Környezetegészségügyi orvoslás (Bann)
 Dr. med. Michael Gulich, Orvos (Schopfheim)
 Julia Gunter, Pszichoterápia (Korbach)
 Dr. med. Wolfgang Haas, Belgyógyászat (Dreieich)
 Dr. med. Karl Haberstig, Általános orvoslás, Pszichoterápia, Pszichoszomatika (Inner-Urberg)
 Prof. Dr. med. Karl Hecht, Specialista a stressz-, alvász-, chrono- és **úrutazási** orvoslás területén (Berlin)
 Dr. med. Bettina Hovels, Általános orvoslás (Lorrach)
 Walter Hofmann, Pszichoterápia (Singen)
 Dr. med. Rolf Janzen, Pediátria (Waldshut-Tiengen)
 Dr. med. Peter Jaenecke, Dentist (Ulm)
 Michaela Kammerer, Orvos (Murg)
 Dr. med. Michael Lefknecht, Általános orvoslás, Környezetegészségügyi orvoslás (Duisburg)
 Dr. med. Volker zur Linden, Belgyógyászat (Bajamar)
 Dr. med. Dagmar Marten, Orvos (Ochsenfurt)
 Dr. med. Rudolf Mraz, Pszichoterápia, Természetgyógyászat (Stiefenhofen)
 Dr. med. Otto Pusch, Nukleáris gyógyászat (Bad Wildungen)
 Dr. med. Josef Rabenbauer, Pszichoterápia (Freiburg)
 Elisabeth Radloff-Geck, Orvos, Pszichoterápia, Homeopátia (Murg)
 Dr. med. Anton Radlspeck, Practical Orvos, Természetgyógyászat (Aholming)
 Barbara Rautenberg, Általános orvoslás, Környezetegészségügyi orvoslás (Kotztting)
 Dr. med. Hans-Dieter Reimus, Fogszakorvos (Oldenburg)
 Dr. med. Ursula Reinhardt, Általános orvoslás (Bruchkobel)
 Dr. med. Dietrich Reinhardt, Belgyógyászat (Bruchkobel)
 Dr. med. Andreas Roche, Általános orvoslás (Kaiserslautern)
 Dr. med. Bernd Salfner, Pediátria, Allergológia (Waldshut-Tiengen)
 Dr. med. Claus Scheingraber, Fogszakorvos (München)
 Dr. med. Bernd Maria Schlamann, Fogszakorvos, Természetgyógyász (Ahaus-Wessum)
 Dr. med. Hildegard Schuster, Pszichoterápia (Lorrach)
 Norbert Walter, Általános orvoslás, Természetgyógyászat (Bad Säckingen)
 Dr. med. Rosemarie Wedig, Orvos, Pszichoterápia, Homeopátia (Düsseldorf)
 Dr. med. Gunter Theiss, Általános orvoslás (Frankfurt)
 Prof. Dr. med. Otmar Wassermann, Toxikológia (Schonkirchen)
 Prof. Dr. med. H.-J. Wilhelm, Orr-, fül-gégész szakorvos, Phoniater (Frankfurt)
 Dr. med. Barbara Wurschnitzer-Hunig, **Bőrgyógyászat, Allergológia, Környezetegészségügyi orvoslás (Kempten)**
 Dr. med. Ingo Frithjof Zurn, Általános orvoslás, Phlebologia/visszér-orvoslás,

Természet-gyógyászat, Környezetegészségügyi orvoslás (Nordrach)

A FREIBURGI FELHÍVÁSt támogatók listája :

Dr. med. Wolfgang Baur, Általános orvoslás, Pszichoterápia, Környezetegészségügyi orvoslás (Vienenburg)

Prof. Dr. Klaus Buchner, fizikus (München)

Volker Hartenstein, Parlamenti Képviselő (Bajorország, Ochsenfurt)

Maria und Bruno Hennek, Önszegélyező csoport a vegyi- és fatartósító anyagok által sérültekért (Würzburg)

Dr. Lebrecht von Klitzing, orvos-fizikus (Stokelsdorf)

Wolfgang Maes, építészet- és ökobiológiai és környezetegészségügyi analízis (Neuß)

Helmut Merkel, Az építészet- és ökobiológiai szervezet első-titkára (Bonn)

Peter Neuhold, természetgyógyász (Berlin)

Prof. Dr. Anton Schneider, Az Építészet- és Ökobiológiai Intézet tudományos vezetőjei (Neubeuern)

Dr. Birgit Stöcker, Az Önszegélyező Szervezet az Elektro-érzékenyekért Elnök-asszonya (München)

Prof. Dr. Alfred G. Swierk, (Mainz)

Dr. Ulrich Warnke, Bio-fizika, Biopszichológia, Bio-orvostan (Saarbrücken)

(Forrás: <http://www.hese-project.org/InternationalLink/hu/index.php?lang=de>)

Ősida Jenő: Közeleg az emberfia

*Tudom, hogy közeleg már a jó ember fia,
aki nem tőlem és nem tőled kap életet.
Néhány pásztornak, akik sohasem öltek
nyulat, nem hordoznak emberölő
szerszámot, megjelenik az angyal és
megjelenik a csillag és tele lesz dallal
a decemberi hegyoldal. Csak ránézünk a
kisdedre
és tudni fogjuk, hogy Ő az.
Eljönnek az acéltrósztok fejedelmei,
a petroleumbányák frakkos császárai
s könnyel a szemükben letérdelnek elé.
Mert Ő lesz, akinek legtisztább kék a szemé,
legerősebb léssen a karja és szelid arcáról
ragyog
az örök építők acélos vidámsága.*

*Ő megmutatja minden vándornak az utat,
minden tőprengőnek az igazságot, minden
haldoklónak az életet. Ő megmagyarázza
nekünk a gépek dalának igazi értelmét,
megmagyarázza és megáldja a fáradt költőt
legsajgóbb szavait és mosolygni fog és két
fehér galamb fog ülni a vállán kétfelől.
Ő nem ad országot nekünk, hanem otthont,
nem ad fegyvert, hanem kenyeret.
Ma még sirunk,
mert a mosolygás nem én vagyok.
Ma még sötét
van, mert nem jöttem világosságnak,
hanem hogy bizonyosságot tegyek a vilá-
gosságról.
Már közeledik az éj, mely szüli a Hajnalt.*

Eljön Ő, minden bizonnal eljön.

ZENEHÁZUNK TÁJA

A Zeneház ismét megújuláson ment át a 2010/2011-es tanévre. Immáron Jelinek Eszter vezetésével, szervező és összetartó erejével működik a szívünkhöz oly közel álló „Waldorf zeneiskola”, amely nem is olyan rég mondhatni úttörő és példaértékű szereppel kezdte meg működését – ilyen formában egyedülként – az országban. Következzen itt néhány rövid bemutatkozó arról, milyen új találkozásokra került/kerülhet sor a Zeneházba betekintőkkel!

HORVÁTH GYÖRGYI

Az emberi test, mint hangszer és mint építmény avagy hogy kerül az euritmia a zeneházba?

Régóta foglalkoztat a gondolat, hogy iskolánk Zeneházában megjelenjen a legösszetettebb és legcsodálatosabb hangszer: az EMBER maga.

„Az ember befejezett formában áll előttünk, de a kész forma mozgásból jött létre. A befejezett forma létesülő és feloldódó ősfarmákból alakult. Nem a mozgásban lévő ered attól, ami nyugalomban van, hanem a nyugalomban lévő ered attól, ami mozgott. Amikor kialakítjuk az euritmiát, az ősi formákhoz térünk vissza.” (Rudolf Steiner)

A Waldorf iskolákhoz szervesen kötődő euritmiát sokszor nevezik úgy is, hogy a látható beszéd, illetve látható ének; de azt már kevesebben tudják, hogy ezt nem azért mondjuk, mert „zenére vagy versre mozgunk”. Nem megélése, ill. utánzása valaminek, hanem egy teremtő folyamat,

mely a beszéd és zene szellemi törvényszerűségeiből fakad olyan módon, ahogy mindez az emberi testben (ill. testen) megtalálható.

Az euritmiában, mint minden mozgásművészetben, az emberi test a kifejezési eszköz, a hangszer. A különbség abban jelenik meg, hogy az euritmiában az emberi testet, mint építményt is használjuk; mindent, amit megjelenítünk, a testben fellelhető összefüggésekről olvasunk le. Nincs olyan eleme, melyet ne találnánk meg magában az emberben; felépítettségében, arányaiban, térbeli elhelyezkedésében. Láthatóvá tesszük a beszédet úgy, hogy a beszédképzés parányi, de rendkívül összetett mozgását kibontjuk, és az egész test mozdulatára nagyítjuk.

Az emberi test alakja, végtagjainak mozgásrendszere zenei viszonyok szerint épül fel. A fel-

csendülő zenei hang, az öt előhívó hangszer, a húr, vagy pl. a fuvola csövének meghatározott mértékarányán alapul. Így az euritmista karmozgásának meghatározott mérték-, szögviszonyai által láthatóvá tudja tenni ezeket a hangokat. Karunk csontozatának formaviszonyai pontosan megfelelnek a zenei skálák hangjai közötti viszonyoknak. Amikor ezt mozgássá alakítjuk, láthatóan énekelünk. Az euritmia segít aktív pihenéssel feltöltődni, lehetőséget ad kozmikus törvényszerűségek megéléséhez, és megértéséhez.

Jelenleg egy felnőtt csoport

dolgozik lelkesen a Zeneház kere-teiben (és még van hely az érdeklődőknek!). Megismerjük és szó szerint „kézbe vesszük” a mozdulatainkat. Azon munkálkodunk, hogy egész valónk összhangja, önmagával és a világgal harmóniába kerülhessen, és hogy lehetőségünk legyen a mindennapok disszonanciájában saját „hangnemünket” megtalálni és sugározni.

Remélem, lassan olyan sokan leszünk, hogy kinőjük az euritmia termet, és azon dolgozom, hogy egy diák művészeti csoport is megalakulhasson.

MÁRKLI DÁNIEL

Dráma a Zeneházban

Kecskeméten születtem 1985. május elsején, ebből kifolyólag most 25 éves vagyok. A Solymári Waldorf Tanárképző Intézetben diplomáztam idén júniusban, osztálytanító és drámatanári szakokon. Két testvérem van, Anna 26, Zsuzsi 13 éves, most hetedikes itt Gödöllőn. Idén szeptembertől dolgozom a Zeneházban drámatanárként.

Két csoportom van: a negyedik, ötödik és hatodik osztályosokat tömörítő csoportba 6 gyermek jár jelenleg, kedd délutánonként 15 órától szoktunk összegyűlni az ötödikesek termében, míg a hetedik, nyolcadik és kilencedik osz-

tályból járó 17 gyermekkel kedden és csütörtökön találkozunk 16:45-től, a hetedikesek termében.

Amivel foglalkozunk, címszavakban: beszéd-, mozgás- és érzékfejlesztés, színpadi jelenlét, improvizációs gyakorlatok, ezenkenkeresztül önismereti fejlődés. A Zeneházas diákok januári és májusi bemutatójára színi előadással készülünk. November 13.-án, a Waldorf jótékonyági bál matinéján pedig két vidám táncsal lépünk fel.

Továbbra is várom a lelkes színjátszópalántákat, a csoportokhoz bármikor lehet csatlakozni!

A reneszánsz csoport újjászületése

A bemutatkozást soha sem lehet elégszer megtenni, ez alkalommal főleg zenei csoportokról lesz szó.

Az elmúlt 5 évben sokféle formában tanítottam már zenét az iskolában. Voltak zenekuckósaim, ritmus csoportosaim, a musicallel is próbálkoztunk. Szívemhez legközelebb a csellóval való foglalkozás áll.

Ebben az évben kibővítjük a reneszánsz zenét játszó csoportunkat. Tavaly gitár, hegedű, fuvolya hármassal játszott hangulatos régi zenét, idén fuvolák váltják fel a furulyát, lesz az együttesben csellista és ütős is. A játszott mu-

zikák eredeti, XVI. századi tánc-elírásokkal együtt maradtak ránk. Szerintem nagyszerű lenne, ha a félévzáró koncertünkön a zenészek mellett néhány táncospár színesítené az előadásunkat. Diákok, szülők, tanárok, ha van kedvetek néhány hangulatos tánclejtésére Praetorius mester kitűnő zenéjére, kérek, keressetek meg hétfőn, vagy szerdán 1 és 3 között az iskolában, vagy a 20/945-3346 telefonszámon!

Aki hangszerével szeretne csatlakozni az együtteshez, szintén keressen bátran, van még eljátszandó szóló a kottákban!

*Új világosság jelenék, ó tévelygés csendesedék;
Isten igéje jelenék, újonnan nekünk adaték.*

*Evangéliom erejét, Krisztust, áldott szent Igéjét,
Atya Isten nagy jó kedvét, megmutatá ő kegyelmét.*

*Kit sok száz esztendeiglen eltitkolt volt Atya Isten
Mint megmondá jövendőlvén Ámos próféta könyvében.*

*Ezt a mi hitetlenségünk és nagy telhetetlenségünk,
Érdemlette tévelygésünk, emberbeli reménységünk.*

*Igaz az Isten Igéje, kivel él ember elméje,
Kinek megmarad ereje és el nem vész ő reménye.*

Új világosság jelenék Batthyány-kódex (XVI. sz.), Kolozsvár, 1744

CAMP EUROMED

Részvételünk egy nemzetközi Euro-Mediterrán ÖKO táborban

Egy Európai Unió s munkavégzésével, segítőkészségével és örökös jókedvével a Magonc Alapítvány és Magyarország jó hírét öregbítette, ami a tábor végeztével átvett Unió s „nemzetközi diák-diplomákon” (Youth Pass) is meglátszik.

Egy Európai Unió s program, a z „Akcióban a Fiatal-ság” (Youth in Action) keretében iskolánk környezetvédelmi alapítványa, a Magonc, lehetőséget kapott arra, hogy 2010 nyarán 6+1 főt küldjön egy nemzetközi ÖKO Táborba, Normandiába, egy Coutances melletti erdei iskolába. A szervező franciák helyi egyesülete (Ass. AVRIL) 3 arab és 3 európai országból fogadott hasonló létszámú delegációkat, akik két héten keresztül változatos szakmai programok keretében együtt dolgozva, tanulva, szórakozva váltak végül egy csapattá.

A témába illesztett foglalkozások mellett fontos szerepet kapott a különböző földrészekről, illetve kultúrkörből való gyerekek „összehangolása” és természetesen a helyi turisztikai látványosságokat is meglátogathattuk. Kiemelt szempont volt idén a tábori étrend felépítésénél, hogy 100%-ig bio alapanyagokat használjunk fel, ha lehet, leginkább helyi kistermelőktől beszerezve.

A tábor költségeit teljes mértékben Unió s forrásokból biztosították számunkra, csupán az utazás egy kis részét kellett a résztvevőknek fizetni.

A magyar csapat - a nyelvi nehézségek leküzdése után - példamutató magatartásával, hatékony

Végül pozitív visszajelzésként értékelhetem azt is, hogy utólag további együttműködésre kaptunk ajánlatot, amivel a nemzetközi kapcsolati tőkénk gyarapítása és a nálunk is egyre népszerűbb EU-s projektek kiismerése érdekében - lehetőség szerint - mindenképpen élnünk kell!

Mayer Márton

Most pedig álljon itt egy táborozó élményleírása:

Fantasztikus lehetőséget

kaptunk: Egy nemzetközi ÖKO tábor Normandiában! :)

Életem első repülése... Retten-tően féltem tőle, de hatalmas élmény volt. Mikor megérkeztünk, szinte még üres volt a tábor, csak a francia csapatot találtuk ott. Gyönyörű környék, pompás, friss normandiai levegő... Ennél szebbet álmodni is nehéz!

Lassanként nőtt a tábor, érkeztek a csapatok (románok, al-gírok, jordánok, tunézok) a franciák és mi. Ismerkedtünk, páran

csak távoli szemlélődőként, de azért jelen voltunk. Jártuk a várost, láttunk sok helyi érdekességet, és a táborban ügyeskedtünk. Készítettünk rengeteg madárodút (nagyon izgalmas volt, ha mondjuk egy algirral összekerültél)! Csináltunk CD-ROM-ot, **négy fős csapatokban más-más nemzetiségűekkel!** Színészkedtünk, közben tartotta mindenki a saját nemzeti estjét. Nagyon érdekes volt így megismerni ezeket az országokat. Minden **országból jövő csapat főzött egy**

saját specialitást, ami szintén sokszínű, és sok ízű volt. A mi nemzeti estünkön paprikás krumplit készítettünk, és másodikként mákos tésztát terveztünk, de az utolsó

percben kiderült, nem jó a mákdarálónk... **Pedig direkt vittünk mákot, tésztát, és darálót.** Képzelték, mennyit húzott a táskánkon (a repülőre csak 20kg-ot lehet felvinni)! Énekeltünk egy-két népdalt, **mindenki elmondott egy nyelvtörőt,** ami nagyon tetszett nekik, és volt, aki meg is tanult egyet, persze abszolút nem értette, mit kurutytyol! :) Mutattunk pár néptánc lépést, és kihívtunk minden nemzetből **egy embert, megkérdeztük őket,** mit mondanak, ha pl. csodálkoznak; ha fáj valamijük; ha fájnak;

vagy mit mondanak a kutya, macska...

Teltek-múltak a napok, párszor meglátogattuk az óceánt, és párszor meg is mártóztunk a finom, sós vízében. Egyre jobban összehozta a csapatot a közös munka, közös nevetések, népi énekek a **táborútnél... Lassanként elérkeztünk az utolsó naphoz.** A többiek **távoztak, „elsirattuk őket”.** Végül ismét a franciák és mi maradtunk utolsóknak. Szomorú táborbontás, majd a franciákért is érkeztek a **szülők.** A

táborban csend, mint egy kihalt tér, ahol pár napja még zajongó boldogságtól volt teli minden. Aztán minket is kivettek a vasútállomásra, és indultunk

Párizsba. Ott töltöttük az utolsó napunkat, voltunk a Diadalív-nél, a Sacre Coeur-nél, az Eiffel toronynál, a Moulin Rouge-nál, a Notre Dame-nál és a Champs-Élysées-n!!

Végül szeretném megköszönni mindannyiunk nevében Dobos Péternek, hogy elintézte nekünk ezt **az óriási lehetőséget!** Azt hiszem, egy életre szóló élményt, tapasztalatot **gyűjtöttünk ez alatt a mesés két hét alatt!** Valamint köszönet Mayer Marcinak, hogy vállalt minket! :)

Bozóki Enikő (10. osztály)

Kolinger Margit

EGY GYERMEK SZÜLETÉSE

avagy az euritmia terem megújulása - az Erő-tér nap a tér egy pontjából szemlélve

Tavaly született meg Horváth Györgyi fejében az ötlet, hogy az euritmia teremből különítsünk el egy kisebb részt – mobil falakkal –, így megfelelő szervezéssel párhuzamosan is taníthatunk. (Ekkora iskolában ideális esetben két euritmia teremre is szükség lenne, és ez a lehetőség egy darabig megoldást jelenthet a fenti kérdésre. Rendezvények esetén a fal pedig – viszonylag könnyen – eltávolítható, megfelelő teret engedve az ünneplő seregnék.)

Így a nyár folyamán Víz Miklós és Péter jóvoltából elkészült a mozgatható válaszfal. Mindez a tervezettnél több időt és energiát követelt – mert, mint kiderült – a vasbeton gerendát kellett ehhez többször is átfúrni. *Ezúton is még egyszer hálás köszönet a nyári munkálatokért!*

Szeptembertől egyik oldalról már függöny is „támogatja” a hangszigetelést. A másik oldalra a tavalyi függöny kerül majd vissza, csak ki kellene toldani. *Ehhez ezúton is segítséget várunk!* A hozzávaló anyag a rendelkezésünkre áll.

Mivel a nyári munkálatok elhúzódtak, az euritmia terem hagyományos festése is elmaradt, és

október 9-re, az Erő-tér napjára lett meghirdetve. Jómagam lettem a feladat gazdája. Péntekig egyetlen ember, Till Margit jelezte nekem részvételét a munkacsoportban. Az ő ötlete volt, és aztán az ő érdeme lett, hogy a termet ne egyszínűre fessük, hanem – ahogy az osztályokat szoktuk – lazúrozzuk. Egy pillanatra még a lélegzeterem is elállt, hiszen ez igen nagy munka egy napra, sőt, egy héttvégeire is, de Margit rendkívül lelkes volt, így én is csak támogatni tudtam ezt a remek tervet. Margit biztosított róla, hogy már sok termet kifestett és ecsettel elég tempósan haladhatunk. Úgy is lett!

Kicsit aggódva, de mégis bátran fogtam neki szombat délelőtt a munkának. Mire megjöttünk, Szabó Zoltán és Veronika már elvégezték a glettelést, ahol kellett. A terem először fehér alapszínt kapott, hengerrel két rétegre „komponálva”. Szerencsénkre az ötödikes Róka Bence édesanyja, Erzsí is megérkezett, és rögtön befogadtuk lelkes kis csapatunkba. Aztán, ahogy telt-múlt az idő, egyre több és erősebb S.O.S. jelet adtam le az udvarra a főszervezőknek, hogy több munkás kére van szükségünk ehhez a nemes feladathoz a második emeleten.

Telefonjaim meghallgatásra találtak. Csilla – **tizedikes szülő** –, Judos Krisztina és még jónéhányan jöttek segíteni. (Elnézést, ha a többi név nem jut eszembe.) Ekkor már egyre biztosabb voltam abban, hogy vasárnapra elkészülünk.

És mennyi kedves gyerek **sürgölődött körülöttünk: Bence**, a harmadikos Dóri és Kocsis Bogi, s még jó néhányan a lecsepegett festéket törölték fel fáradhatatlanul. A hetedikes Nagy Zsófi pedig a festést is kipróbálta. Hálás köszönet érte mindannyiuknak! Délután Margit már elkezdhetette a **lazúrozást. Ő keverte ki az inkarnációs** rózsaszínt, Forgács Erzsébet segítségével, tanácsaival és (köszönjük!) festékeivel. Aztán Margit hazament, mert szép esemény közelgett családjá életében,

és rá még jelentős rész várt a gyermekszoba csinosításában. Én pedig felmostam a termeket.

Akkor még nem tudhattuk, hogy másnap Margit ifjú nagymamaként tér vissza. (Ezúton is gratulálunk az unokához!!) Nem mondhatom elégszer és nem is akarom elcsépelni ezt a szép szót, **hogy „hála”, de rendkívüli módon hálás vagyok neki mindannyiunk** nevében is, hogy e csodálatos esemény mellett is befejezte az iskolában ezt a munkát, amit elkezdett. Fáradhatatlan keze nyomán **meg gyönyörű, meleg színekkel** a terem. Vasárnap kora délutánra lettünk készen, és az utolsó köszönet Ricz Veronikát illeti, aki látva, hogy már alig állok a lábamon, még egyszer felmosta a termet, hogy tiszta környezet várja a gyermekeket.

Geertgen von Haarlem—Krisztus születése; cca. 1490

Murányi Marianna *Jézust, ha jő*

*Gyertyák lobogása --
Jézust, ha jő,
Vigan melegítse a
Kis csecsemőt.*

*Dajkálja dallal
Sok kicsi király,
S ne legyen annyi
Nagy földi viszály.*

HOGY LEGYEN MIT ŐRIZNÜNK!

Talán sokan az újabbban érkezettek közül már nem is tudják, hogy alakult ki iskolánkban a **zebraórség rendszere**. Nagyjából 5 éve, hogy az akkor második Mikikét elütötte itt egy autó, s közösségünknek az akkori Karácsony egyik legszebb ajándéka volt, hogy magához tért a kómból.

Azóta minden tanítási napon valaki ott áll közülünk a gyalogátkelelőhelynél, **vigyázva az áthaladókra**.

Decsák Verának köszönhetjük ennek megszervezését, aki folyamatosan levelezik az osztályokkal, figyelemmel kíséri, **jutott-e minden napra zebraőr, és küldi az emlékeztető sms-eket**. Azt hiszem érthető, **ha 5 év után szeretné átadni a stafétabotot, és várja annak a személynek vagy csoportnak a jelentkezését, aki átvállalná tőle ezt a feladatot**.

Hallottam már olyan javaslatot is, hogy csináltassunk ide **jelzőlámpát, hogy ne kelljen őrködni**. Nekem 3 gyermekem jár az intézménybe, de nem érzem megterhelőnek **azt az évi 3 (na jó, néha több) alkalmat, amikor rám kerül a sor**. Tulajdonképpen kimondottan jól esik egy-két szóval üdvözölni a gyalogosokat, **visszaintegetni az autóval érkezőknek, vámmal fenyegetni a későn jövőt!**

Az utóbbi hónapokban azonban eltűnt a zebra! Már mint lekopott a festék az aszfaltról. Természetesen az iskola jelezte ezt az önkormányzatnak, ha jól tudom, **háromszor**. Sőt, a **rendőrségen keresztül is**. Legutóbb már egy **képviselő személyes kapcsolatát is igénybe véve**. De **ígéretektől tovább sajnos nem jutottunk**.

Arra gondoltam, hogy szólok a nagyobb greenpiciknek, és valamelyik hétvégén fölfestjük mi saját kezűleg. Amikor a világhálón az ehhez való festéket kerestem, ráakadtam egy olyan cikkre, mely arról számol be, hogy Budapesten is volt egy hasonló eset, amikor civilek újírtottak föl egy gyalogátkelelőt, és **eljárás indult ellenük**, mert ez illegális. Örültem a híreknek, mert a **gyerkőcök számára** így sokkal izgalmasabb volt a dolog, biztos lehettem benne, hogy jönnek majd segíteni!☺

Igazam is lett! Bár szombaton reggel általában nem lehet könnyű őket **kizavarni az ágyból**, most majdnem mindenki jött, aki nek szoltam, köztük olyan is, aki már másik iskolába jár! Azt hiszem, megérdemlik, hogy **fölsoroljam őket név szerint: Kovács Lilla, Laurán Apolka, Turányi Viktória, Dobos Balázs, Nagy Ábrahám, Póder Levente**. És kaptunk felnőtt segítséget is! Hadházy Ágnes káposztás pogácsával és forró teával

erősítette a csapatot, Harangi Rita söpört, festett, ebédet főzött, Kiss Tamás pedig 3 csemetéjével, Nóri-val, Rékával és Gergővel vette ki a részét a munkából.

Az égiek is hozzájárultak a sikeres munkához: november közepéhez képest igazán meleg, napsütéses időnk volt!

Az autósok elkerekedett szemekkel, de türelemmel vártak és kerülgették a házilag készített és székekre madzagozott tábláinkat, s két rendőrautó is elhaladt mellettünk anélkül, hogy megálltak

volna. A korlátot már egy éve feketére-sárgára csíkoztuk, folytattuk ezt most a másik oldalon.

Alapítványunk nevét, a „Magonc”-ot is újra odacsempészük. Mint a beszámoló elején céloztam rá, számomra az összetartozást, az összefogás erejét jelképezi az, hogy 5 éve reggelről-reggelre odaáll valamelyikünk az útra. Örömteli volt ezt ma is megtapasztalni, s ezáltal kibővíteni az alábbi mondat szó szerinti jelentését: *Fölfestettük a zebrát, hogy legyen mit őriznünk!*

A 2010/2011. tanév hátralévő eseményei

December 18. hónapünnep	Április 22. – május 1. tavaszi szünet
December 20. pásztorjáték	Május 2. – 4. írásbeli érettségi
December 21.– január 2. téli szünet	Május 28. bazar
Január 6. Vízkereszt	Június 13. Pünkösöd
Február 18. farsang	Június 14. drámanap
Február 19. – 27. síszünet	Június 15. hónapünnep
Március 14.-15. tanítási szünet	Június 16. nyári szünet kezdete
Április 21. hónapünnep	Június 24. bizonyítványosztás

Minden kedves Olvasónak áldott, szép Ünnepet kívánnak
a Dióhéj
munkatársai!

